

ثواب جدا کردن زکات و قرار دادن آن در محل خود

۱- ... امام کاظم علیه السلام فرمودند: کسی که زکات مال خود را بطور کامل جدا کند و آن را در جای خود قرار دهد، از او سؤال نخواهد شد که مالیت را از کجا بدست آورده‌ای.

۲- ... امام صادق علیه السلام از پدرانش علیهم السلام روایت می‌نماید که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: هرگاه خداوند بخواهد خیری به بنده‌ای برساند، فرشته‌ای از خزانه‌داران بهشت را برای او می‌فرستد تا به سینه او دست بکشد و او را نسبت به پرداخت زکات بخشنده نماید. و امیرالمؤمنین در سفارش خود فرمودند: خدا را! خدا را! در زکات در نظر داشته باشید، زیرا زکات خشم پروردگارتان را خاموش می‌سازد.

۳- ... راوی می‌گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمودند: اموال خود را با زکات حفظ کنید. بیمارانتان را با صدقه مداوا نمایید. زیرا هیچ مالی در خشکی و دریا از بین نرفته است، مگر بخاطر نپرداختن زکات.

ثواب حج و عمره

۱- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: همانا و بدون شک و تردید خداوند حاجی، خانواده و خویشان او و کسانی را که او در باقیمانده ماه ذی‌حجه و ماههای محرم، صفر و ربیع‌الاول و ده روز از ربیع‌الآخر برای آنان استغفار کند، می‌آموزد.

۲- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: کسی که بخاطر خداوند، نه بخاطر دیدن یا شنیدن مردم، حج را بجا آورد خداوند حتما او را می‌بخشد.

۳- ... امام صادق علیه السلام نقل می‌نمایند که امام زین‌العابدین علیه السلام می‌فرمودند: حج و عمره را بجا آورید تا بدنهای شما سالم، روزیهای شما زیاد

أبي عبد الله عليه السلام قال كان علي بن الحسين عليهما السلام يقول حجوا واعتمروا تصح أجسامكم وتتسع أرزاقكم ويصلح إيمانكم وتكفوا مؤونة الناس ومؤونة عيالاتكم.

٤- حدثني محمد بن الحسن رضي الله عنه عن محمد بن الحسن الصفار عن العباس بن معروف عن علي بن مهزيار عن حماد بن عيسى عن يحيى بن عمرو عن إسحاق بن عمار قال قلت لأبي عبد الله عليه السلام إني قد وطنت نفسي على لزوم الحج كل عام بنفسى أو برجل من أهل بيتى بمالى فقال وقد عزميت على ذلك قلت نعم قال فان فعلت فأيقن بكثرة المال وأبشر بكثرة المال.

٥- أبي رحمه الله قال حدثني سعد بن عبد الله عن أحمد بن أبي عبد الله البرقي عن أبيه عن محمد بن أبي عمير عن جميل عن أبي عبد الله الصادق عن آبائه عليهم السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله إن الحاج إذا أخذ في جهازه لم يرفع شيئا ولم يضعه إلا كتب الله له عشر حسنات ومحا عنه عشر سيئات ورفع له عشر درجات فإذا ركب بعيره لم يرفع خفا ولم يضعه إلا كتب الله له مثل ذلك وإذا طاف بالبيت خرج من ذنوبه وإذا سعى بين الصفا والمروة خرج من ذنوبه وإذا وقف بالعرفات خرج من ذنوبه وإذا وقف بالمشعر خرج من ذنوبه وإذا رمى الجمار خرج من ذنوبه فعند رسول الله صلى الله عليه وآله كذا وكذا موطنها كلها تخرجه من ذنوبه ثم قال فأنى لك أن تبلغ ما بلغ الحاج.

٦- حدثني محمد بن موسى بن المتوكل رضي الله عنه قال حدثني علي بن الحسين السعدآبادي عن أحمد بن محمد بن محمد عن ابن أبي عمير عن حماد بن عثمان عن عمر بن يزيد قال سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول الحاج إذا دخل مكة وكل الله عز وجل به ملكين يحفظان عليه طوافه وصلاته وسعيه فإذا وقف بعرفة ضربا على منكبه الأيمن ثم قال أما ما مضى فقد كفيته فانظر كيف تكون فيما تستقبل.

و ایمان شما اصلاح شود و مخارج مردم و خانواده خود را بدست آورید.

۴- ... راوی می گوید به امام صادق علیه السلام عرضه داشتم: همانا خود را بخوبی آماده کرده ام که هر سال حتماً یا خودم حج را بجا آورم یا مردی از خانواده ام را با مال خود به حج بفرستم. فرمودند: حتماً چنین تصمیمی گرفته ای! عرض کردم: بله. فرمودند: اگر چنین کاری انجام داده ای، یقین داشته باش به زیادی مال و مژده بده به فراوانی مال.

۵- ... امام صادق علیه السلام از پدرانش علیهم السلام نقل می نماید که رسول خدا فرمودند: همانا هنگامی که حاجی شروع به تهیه لوازم سفر می کند، چیزی را بر نمی دارد و نمی گذارد؛ مگر این که خداوند برای او ده حسنه نوشته، ده گناه او را پاک نموده و ده درجه او را بالا می برد و هنگامی که سوار بر شتر خود می شود، قدمی بر نمی دارد و نمی گذارد، مگر این که خداوند مانند اینها را برای او می نویسد. و آنگاه که خانه خدا را طواف کند، از گناهان خود خارج می شود. و زمانی که سعی بین صفا و مروه را انجام دهد، از گناهان خود خارج می شود. و وقتی که وقوف به عرفات کند، از گناهان خود خارج می گردد. و زمانی که وقوف به مشعر را انجام دهد از گناهان خود خارج می شود. و آنگاه که رمی جمرات کند از گناهان خود خارج می شود. و همیشه رسول خدا صلی الله علیه و آله چنین و چنان (بقیه اعمال حج را شمرد) که همه آنها او را از گناهان بیرون می برند. سپس فرمودند: تو کجا می توانی به آنچه حاجی می رسد، برسی.

۶- ... راوی می گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمودند: هنگامی که حاجی وارد مکه شد، خداوند عز و جل دو فرشته را وکیل می کند که برای او طواف، نماز و سعی را بنویسند و هنگامی که در عرفه توقف کند، بر شانه راست او زده و سپس می گویند: گذشته ها گذشته است (گناهان گذشته بخشیده شد)؛ بنگر که در آینده چگونه خواهی بود.

٧- حدثني محمد بن علي ماجيلويه رضى الله عنه عن عمه محمد بن أبي القاسم عن أحمد بن محمد عن ابن أبي عمير عن أبي أيوب عن أبي حمزة الثمالي قال قال رجل لعلي بن الحسين عليه السلام تركت الجهاد و خشونته و لزممت الحج و لينته قال و كان متكئا فجلس و قال و يحك ما بلغك ما قال رسول الله صلى الله عليه و آله في حجة الوداع إنه لما همت الشمس أن تغيب قال رسول الله صلى الله عليه و آله يا بلال قل للناس فلينصتوا فلما أنصتوا قال رسول الله صلى الله عليه و آله إن ربكم تطول عليكم في هذا اليوم فغفر لمحسنكم و شفع محسنكم في مسيئكم فأفيضوا مغفورا لكم و ضمن لأهل التبعات من عنده الرضا.

٨- حدثني حمزة بن محمد رضى الله عنه قال أخبرني علي بن إبراهيم عن أبيه عن صفوان بن يحيى و محمد بن أبي عمير عن معاوية بن عمار عن أبي عبد الله عليه السلام قال لما أفاض رسول الله صلى الله عليه و آله تلقاه أعرابي في الأبطح فقال يا رسول الله إنى خرجت أريد الحج فعاقنى عائق و أنا رجل ميل كثير المال فمرنى أصنع فى مالى ما أبلغ ما بلغ الحاج قال فالتفت رسول الله صلى الله عليه و آله إلى أبي قبيس فقال لو أن أبا قبيس لك زنته ذهبه حمراء أنفقته فى سبيل الله ما بلغت ما بلغ الحاج.

٩- و بهذا الإسناد قال أبو عبد الله عليه السلام الحاج يصدرون على ثلاثة أصناف صنف يعتق من النار و صنف يخرج من ذنوبه كهيئة يوم ولدته أمه و صنف يحفظ فى أهله و ماله فذاك أدنى ما يرجع به الحاج.

١٠- أبى رحمه الله قال حدثني عبد الله بن جعفر الحميرى عن أحمد بن أبى عبد الله عن الحسن عن عبد الله بن عمرو بن الأشعث عن عمرو بن يزيد قال سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول الحج أفضل من عتق عشر رقبات حتى عد سبعين رقبة و الطواف و ركعتان أفضل من عتق رقبة.

١١- حدثني محمد بن موسى بن المتوكل رضى الله عنه قال حدثني علي بن الحسين السعد آبادى عن أحمد بن أبى عبد الله البرقى عن ابن أبى عمير عن معاوية بن عمار عن أبى عبد الله عليه السلام قال إن لله تبارك و تعالى حول الكعبة مائة و عشرين رحمة منها ستون للطائفين و أربعون للمصلين و عشرون للناظرين.

۷- ... مردی به امام زین العابدین علیه السلام گفت: جهاد را که سخت بود، رها کرده و حج را که آسان بود، انجام دادی. حضرت علیه السلام که در این حالت تکبیه داده بود، نشست و فرمود: وای بر تو! فرمایش رسول خدا صلی الله علیه و آله در «حجۃ الوداع» به گوش تو نرسیده است؟ همانا او هنگام غروب خورشید به بلال فرمود که به مردم بگویند، ساکت شوند. هنگامی که ساکت شدند، رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: همانا پروردگار شما در این روز بر شما منت گذاشت، نیکوکار شما را بخشید و شفاعت نیکوکاران شما را در مورد بدکارانتان پذیرفت. بروید که امرزیده شدید و برای گنهکاران رضایت او را تضمین نمود.

۸- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: هنگامی که رسول خدا صلی الله علیه و آله به عرفات می رفت، صحرائشینی در بیابان با او ملاقات کرد و گفت: ای رسول خدا! همانا برای انجام حج آمدم، ولی مانعی پیش آمد. من ثروتمند هستم دستور نبرماید با مالم کاری انجام دهم که به آنچه حاجی رسیده است، بروسم. رسول خدا صلی الله علیه و آله به کوه ابوقبیس نگاه نموده و فرمودند: بدون شک اگر باندازه کوه ابوقبیس طلای سرخ داشتی و آن را در راه خدا خرج می کردی، به آنچه که حاجی رسیده است نمی رسیدی.

۹- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: حاجیها در بازگشت سه دسته اند: عده ای از آتش نجات می یابند، عده ای از گناهان خود خارج می گردند، همانند روزی که از مادر متولد شده اند و عده ای خانواده و مالشان محفوظ می ماند و این کمترین بهره ای است که حاجیها می برند.

۱۰- ... زاوی می گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمودند: بجا آوردن حج برتر از آزاد کردن ده بنده است و - شمرد و شمرد تا جایی که - آن را برتر از آزاد کردن هفتاد بنده دانست. و طواف و دو رکعت نماز آن برتر از آزاد کردن یک بنده است.

۱۱- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: خدای تبارک و تعالی صد و بیست رحمت در اطراف کعبه دارد: شصت تای آن برای طواف کنندگان، چهل تای آن برای نمازگزاران و بیست تای آن برای تماشاگران است.

١٢- وبهذا الإسناد عن أحمد بن أبي عبدالله عن ابن أبي بشير عن منصور عن إسحاق بن عمار عن محمد بن مسلم عن أبي الحسن عليه السلام قال دخل عليه رجل فقال له أقدمت حاجا قال له نعم قال تدرى ما للحجاج من الثواب قلت لا أدرى جعلت فداك قال من قدم حاجا حتى إذا دخل مكة متواضعا فإذا دخل المسجد الحرام قصر خطاه مخافة الله عز وجل فطاف بالبيت طوافا وصلى ركعتين كتب الله له سبعين ألف حسنة وخط عنه سبعين ألف سيئة ورفع له سبعين ألف درجة وشفعه في سبعين ألف حاجة وحسب له عتق سبعين رقبة قيمة كل رقبة عشرة آلاف درهم.

١٣- حدثني محمد بن موسى بن المتوكل رضى الله عنه قال حدثني محمد بن جعفر قال حدثني سهل بن زياد عن محمد بن إسماعيل عن سعدان بن مسلم عن إسحاق بن عمار قال قال أبو عبدالله عليه السلام يا إسحاق من طاف بهذا البيت طوافا واحدا كتب الله له ألف حسنة ومحا عنه ألف سيئة ورفع له ألف درجة وغرس له ألف شجرة في الجنة وكتب له ثواب عتق ألف نسمة حتى إذا صار إلى الملتزم فتح الله له ثمانية أبواب الجنة فقال له ادخل من أيها شئت قال فقلت جعلت فداك هذا كله لمن طاف قال نعم أفلا أخبرك بما هو أفضل من هذا قلت بلى قال من قضى لأخيه المؤمن حاجة كتب الله له طوافا وطوافا وطوافا حتى بلغ عشرة.

١٤- حدثني محمد بن موسى بن المتوكل رضى الله عنه قال حدثني موسى بن عمران عن الحسين بن يزيد عن علي بن أبي حمزة عن أبي الحسن موسى بن جعفر عليه السلام قال الحج جهاد الضعفاء وهم شيعتنا.

١٥- وبهذا الإسناد عن الحسين بن يزيد عن سيف بن عميرة عن منصور بن حازم قال قلت لأبي عبدالله عليه السلام ما يصنع الله بالحجاج قال مغفور والله لهم لأستثنى فيه.

١٦- وبهذا الإسناد عن الحسين بن يزيد عن مندل الخادم عن هارون بن خارجة عن أبي عبدالله عليه السلام قال الحج حجان حج لله وحج للناس فمن حج لله كان ثوابه على الله الجنة ومن حج للناس كان ثوابه على الناس يوم القيامة.

۱۲- ... مردی به دیدن امام کاظم علیه السلام آمد. آن حضرت فرمودند: از حج می آیی؟ عرض کرد: بلیه. فرمودند: می دانی حاجی چقدر ثواب دارد؟ عرض کرد: فدایت گردم! نمی دانم. فرمودند: کسی که به حج برود و هنگامی که وارد مکه می شود، متواضع باشد و زمانی که وارد مسجد الحرام شد، از ترس خدای عز و جل قدمهایش را کوتاه بردارد و در اطراف خانه خدا طواف نیکویی انجام دهد و دو رکعت نماز بخواند، خداوند هفتاد هزار حسنه برای او نوشته، هفتاد هزار گناه او را ریخته و هفتاد هزار درجه او را بالا می برد؛ و ساطت او را در مورد هفتاد هزار حاجت می پذیرد و آزاد کردن هفتاد بنده به حساب او خواهد گذاشت که بهای هر بنده ای ده هزار درهم است.

۱۳- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: ای اسحاق! کسی که اطراف این خانه یک طواف بکند، خداوند هزار حسنه برای او نوشته، هزار گناه را از او پاک کرده و هزار درخت در بهشت برای او می کارد؛ و ثواب آزاد کردن هزار بنده برای او می نویسد، تا وقتی که به «مُلْزَم» (پشت کعبه که مردم سینه خود را به آن می چسبانند) برسد که در این هنگام خداوند هشت در بهشت را برای او باز می کند و به او می فرماید: از هر کدام که می خواهی وارد شو. (راوی) می گوید: عرض کردم: قربانت گردم تمام اینها برای کسی است که طواف کند؟ فرمود: نمی خواهی برتر از این را برای تو بگویم: عرض کردم: چرا. فرمودند: کسی که یک حاجت برادر مؤمنش را برآورد، خداوند طوافی و طوافی و طوافی - و تا ده شمرد - برای او می نویسد.

۱۴- ... امام کاظم علیه السلام فرمودند: حج جهاد ضعیفان است و آنان شیعیان ما می باشند.

۱۵- ... راوی می گوید از امام صادق علیه السلام پرسیدم: خداوند چه معامله ای با حاجیها می کند؟ فرمودند: بخدا سوگند همه آنها را بدون استثنا می آمرزد.

۱۶- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: حج دو نوع است: حج برای خدا و حج برای مردم. کسی که برای خدا حج بجا آورد، ثواب او به عهده خداوند و بهشت است و کسی که برای مردم حج بجا آورد، ثواب او در روز قیامت به عهده مردم است.

١٧- وبهذا الإسناد عن الحسين بن يزيد عن عبد الله بن وضاح عن سيف التمار عن أبي عبد الله عليه السلام قال سمعته يقول من حج يريد الله عز وجل لا يريد به رياء ولا سمعة غفر الله له البتة.

ثواب من لقي حاجا فصافحه

١- حدثني محمد بن موسى بن المتوكل رضى الله عنه قال حدثني محمد بن جعفر عن سهل بن زياد عن يعقوب بن يزيد عن محمد بن حمزة عمن حدثه عن أبي عبد الله عليه السلام قال من لقي حاجا فصافحه كان كمن استلم الحجر.

باب نادر

١- حدثني محمد بن الحسن رضى الله عنه قال حدثنا محمد بن الحسن الصفار عن أحمد بن أبي عبد الله البرقي عن يونس بن يعقوب عن الصادق عليه السلام قال قال علي بن الحسين عليه السلام لابنه محمد عليه السلام حين حضرته الوفاة إنني قد حججت على ناقتي هذه عشرين حجة فلم أقرعها بسوط قرعة فإذا نفقت فادفنها لا تأكل لحمها السباع فإن رسول الله صلى الله عليه وآله قال ما من بعير يوقف عليه موقف عرفة سبع حجج إلا جعله الله من نعم الجنة وبارك في نسله فلما نفقت حفر لها أبو جعفر عليه السلام ودفنها.

ثواب الصائم

١- أبي رحمه الله قال حدثني سعد بن عبد الله عن محمد بن الحسين عن علي بن النعمان عن عبد الله بن طلحة عن جعفر بن محمد عن أبيه عن آبائه عليهم السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله الصائم في عبادة الله وإن كان نائما على فراشه ما لم يغترب مسلما.

٢- حدثني محمد بن الحسن رضى الله عنه قال حدثنا محمد بن الحسن الصفار قال حدثني العباس بن معروف عن النوفلي عن اليعقوبي موسى بن عيسى

۱۷- ... راوی می گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمودند: کسی که بخاطر خدای عز و جل، نه بخاطر دیدن یا شنیدن مردم، حج بجا آورد، حتماً خداوند او را می آمرزد.

ثواب دیدن حاجی و مصافحه با او

۱- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: فرمودند: کسی که حاجی را ببیند و با او مصافحه کند، مانند کسی است که استلام حجر نموده باشد (حجرالاسود را لمس کرده یا بر سیده باشد).

حدیث دیگری در ارتباط با حج

۱- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: امام زین العابدین علیه السلام به هنگام وفات به فرزندش امام باقر علیه السلام فرمودند: همانا من با این شتر بیست حج بجا آورده و تازیانه‌ای به آن نزده‌ام. هنگامی که جان داد، آن را دفن کن تا درندگان گوشت آن را نخورند. زیرا رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: شتری نیست که در هفت حج در موقف عرفه توقف کند، مگر این که خداوند آن را از شتران بهشتی قرار داده و نسل او را مبارک می گرداند. هنگامی که جان داد، امام باقر علیه السلام گوری برای او کنده و آن را دفن نمودند.

ثواب روزه دار

۱- ... امام صادق علیه السلام از پدرانش علیهم السلام نقل می نماید که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: روزه دار در عبادت خدا بسر می برد، گرچه در رختخوابش خوابیده باشد؛ البته تا زمانی که از مسلمانی غیبت نکند.

۲- ... امام صادق علیه السلام از پدرانش علیهم السلام نقل می نماید که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: خواب روزه دار عبادت و نفس او تسبیح است.

عن السكوني عن أبي عبد الله عن أبيه عن آبائه عليهم السلام قال قال رسول الله ﷺ نوم الصائم عبادة ونفسه تسبيح.

٣- حدثني محمد بن موسى بن المتوكل رضى الله عنه قال حدثنا محمد بن يحيى عن محمد بن أحمد عن محمد بن حسان الرازي عن أبي محمد الرازي عن إبراهيم أبي بكر بن أبي سمال عن الحسين بن أحمد عن أبيه عن أبي عبد الله عليه السلام قال نوم الصائم عبادة وصمته تسبيح وعمله متقبل ودعاؤه مستجاب.

٤- حدثني محمد بن علي ماجيلويه رضى الله عنه قال حدثني عمي محمد بن أبي القاسم عن أحمد بن أبي عبد الله عن الحسين بن سعيد عن فضالة عن عبد الله بن سنان عن الصادق عليه السلام قال خلوف فم الصائم أفضل عند الله من رائحة المسك.

٥- حدثني أحمد بن محمد رضى الله عنه عن أبيه عن محمد بن أحمد قال حدثني أبو عبد الله الرازي عن منصور بن العباس عن عمرو بن سعيد عن الحسن بن صدقة قال قال أبو الحسن الأول عليه السلام قيلوا فإن الله يطعم الصائم ويسقيه في منامه.

ثواب الصائم يشتم فيقول إني صائم سلام عليك

١- أبي رحمه الله قال حدثني عبد الله بن جعفر عن بنان بن محمد عن أبيه عن ابن المغيرة عن السكوني عن جعفر بن محمد عن أبيه عليه السلام قال قال رسول الله ﷺ ما من عبد يصبح صائماً فيشتم فيقول إني صائم سلام عليك إلا قال الرب تبارك وتعالى لملائكته استجار عبدى بالصوم من عبدى أجيره من نارى وأدخلوه جنتى.

ثواب من صام يوماً في سبيل الله عزوجل

١- حدثني محمد بن الحسن رضى الله عنه قال حدثني محمد بن الحسن الصفار قال حدثني أحمد بن أبي عبد الله عن أبي الجوزاء المنبه بن عبد الله عن الحسين بن علوان عن عمرو بن خالد عن أبي هاشم عن ابن جبير عن أبي هريرة قال قال رسول الله ﷺ من صام يوماً في سبيل الله كان كعدل سنة يصومها.

۳- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: خواب روزه‌دار عبادت، خاموشی او تسبیح، عمل او پذیرفته شده و دعای او مستجاب است.

۴- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: بد بویی دهان روزه‌دار نزد خداوند برتر از بوی مشک است.

۵- ... امام کاظم علیه السلام فرمودند: هنگام ظهر بخوابید. زیرا همانا خداوند در خواب به روزه‌دار آب و غذا می‌خوراند.

ثواب ناسزا شنیدن در حال روزه و گفتن «من روزه دارم؛ سلام علیک»

۱- ... امام صادق علیه السلام از پدرش علیه السلام نقل می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: بنده‌ای نیست که روزه بگیرد و ناسزا بشنود و بگوید: من روزه دارم؛ سلام علیک، مگر این که پروردگار متعال به فرشتگانش می‌فرماید: بنده‌ام از شر بنده‌ام به روزه پناهنده شد و از آن کمک خواست؛ شما نیز او را از آتش پناه داده و وارد بهشت نمایید.

ثواب یک روز روزه در راه خدای عزوجل

۱- ... رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: کسی که یک روز در راه خدا روزه بگیرد، مانند این است که یک سال روزه گرفته است.

ثواب من صام يوماً في الحر فأصابه ظمأ

١- حدثني محمد بن علي ماجيلويه رضي الله عنه قال حدثني محمد بن يحيى عن محمد بن أحمد قال حدثني محمد بن حسان الرازي عن سهل بن زياد عن بكر بن صالح عن محمد بن سنان عن منذر بن يزيد عن يونس بن ظبيان قال قال أبو عبد الله عليه السلام من صام يوماً في الحر فأصابه ظمأ وكل الله عز وجل به ألف ملك يمسحون وجهه و يبشرونه حتى إذا أفطر قال الله عز وجل ما أطيب ريحك وروحك ملائكتي اشهدوا أني قد غفرت له.

ثواب من صام يوماً تطوعاً

١- حدثني محمد بن الحسن رضي الله عنه قال حدثني محمد بن الحسن الصفار قال حدثني العباس بن معروف عن محمد بن سنان عن طلحة بن زيد عن جعفر بن محمد عن أبيه عن آبائه عن علي عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من صام يوماً تطوعاً أدخله الله تعالى الجنة.

ثواب من ختم له بصيام يوم

١- حدثني محمد بن علي ماجيلويه رضي الله عنه عن محمد بن أبي القاسم عن أحمد بن أبي عبد الله عن أبيه عن أحمد بن النضر الخزاز عن عمرو بن شمر عن جابر عن أبي جعفر عليه السلام قال من ختم له بصيام يوم دخل الجنة.

ثواب من تطيب بطيب أول النهار وهو صائم

١- أبي و محمد بن الحسن رضي الله عنهما قال حدثنا محمد بن يحيى و أحمد بن إدريس جميعاً عن محمد بن أحمد بن يحيى بن عمران عن السيارى أبي عبد الله محمد بن أحمد عن يونس بن يعقوب عن الصادق عليه السلام قال من تطيب بطيب أول النهار وهو صائم لم يفقده عقله.

ثواب یک روز روزه در گرما با تشنگی زیاد

۱-... امام صادق علیه السلام فرمودند: هرکس که یک روز در گرما روزه بگیرد و خجالی تشنه شود، خدای عز و جل هزار فرشته را وکیل می‌کند که دست به صورت او بکشند و او را مرده دهند. و زمانی که افطار کند، خدای عز و جل می‌فرماید: چقدر خوشبو هستی. فرشتگانم! گواه باشید که من قطعاً او را آمرزیدم.

ثواب یک روز روزه مستحبی

۱-... امام صادق علیه السلام از پدرانش علیهم السلام روایت می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: کسی که یک روز روزه مستحبی بگیرد، خداوند او را وارد بهشت می‌نماید.

ثواب به پایان بردن عمر با یک روز روزه مستحبی

۱-... امام باقر علیه السلام فرمودند: کسی که در پایان عمر آخرین عمل او یک روز روزه مستحبی باشد، وارد بهشت می‌شود.

ثواب عطر زدن روزه‌دار در اول روز

۱-... امام صادق علیه السلام فرمودند: روزه‌داری که در اول روز عطر بزند، عقلش را از دست نمی‌دهد.

ثواب الصائم يحضر قوما يأكلون

١- أبى رحمه الله قال حدثنى على بن إبراهيم عن أبىه عن النوفلى عن السكونى عن أبى عبد الله عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما من صائم يحضر قوما يطعمون إلا سبحت أعضاؤه وكانت صلاة الملائكة عليه وكانت صلاتهم استغفارا.

ثواب صوم رجب

١- أبى رحمه الله قال حدثنى سعد بن عبد الله عن أحمد بن محمد بن عيسى عن أحمد بن محمد بن أبى نصر البزنطى عن أبان بن عثمان عن كثير النواء عن أبى عبد الله عليه السلام قال إن نوحا ركب السفينة أول يوم من رجب فأمر من معه أن يصوموا ذلك اليوم وقال من صام ذلك اليوم تباعدت عنه النار مسيرة سنة و من صام سبعة أيام أغلقت عنه أبواب النيران السبعة و من صام ثمانية أيام فتحت له أبواب الجنة الثمانية و من صام خمسة عشر يوما أعطى مسأله و من زاد زاده الله عز و جل.

٢- حدثنى محمد بن الحسن رضى الله عنه قال حدثنى الحسن بن الحسين بن عبد العزيز المهتدى عن سيف بن المبارك بن زيد مولى أبى الحسن موسى عليه السلام عن أبىه المبارك عن أبى الحسن عليه السلام قال رجب نهر فى الجنة أشد بياضا من اللبن و أحلى من العسل من صام يوما من رجب سقاه الله عز و جل من ذلك النهر.

٣- و بهذا الإسناد قال قال أبو الحسن عليه السلام رجب شهر عظيم يضاعف الله فيه الحسنات و يمحو فيه السيئات من صام يوما من رجب تباعدت عنه النار مسيرة مائة سنة و من صام ثلاثة أيام وجبت له الجنة.

٤- حدثنا محمد بن إسحاق قال حدثنا محمد بن الحسن الرازى قال حدثنا أبو الحسن على بن محمد بن على المفضى قال حدثنا الحسن بن

ثواب حضور روزه‌دار در میان عده‌ای که غذا می‌خورند

۱- ... امام صادق علیه السلام نقل می‌نماید که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: روزه‌داری نیست که در میان عده‌ای که غذا می‌خورند حاضر شود، مگر این که اعضای او تسبیح می‌گویند و فرشتگان بر او درود می‌فرستند و درود آنها استغفار است.

ثواب روزه رجب

- ۱- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: همانا نوح در روز اول رجب سوار کشتی شد و به همراهان خود دستور داد این روز را روزه بگیرند. و فرمود: هرکس این روز را روزه بگیرد، جهنم باندازه دوری مسافت یک سال از او دور خواهد شد و کسی که هفت روز روزه بگیرد، درهای هفتگانه جهنم بر وی بسته خواهند شد و کسی که هشت روز روزه بگیرد، درهای هشتگانه بهشت برای او باز می‌شوند و کسی که پانزده روز روزه بگیرد، حاجتش داده خواهد شد و کسی که بیشتر روزه بگیرد خدای عز و جل ثواب بیشتری به او عنایت می‌فرماید.
- ۲- ... امام کاظم علیه السلام فرمودند: رجب رودخانه‌ای است در بهشت سفیدتر از شیر و شیرین‌تر از عسل. کسی که یک روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند عز و جل از آن رودخانه به او عطا خواهد نمود.
- ۳- ... امام کاظم علیه السلام فرمودند: رجب ماه بزرگی است که خداوند حسنات را در آن دوبرابر نموده و گناهان را در آن پاک می‌کند. کسی که یک روز از رجب را روزه بگیرد، جهنم باندازه مسافت صد سال از او دور خواهد شد و کسی که سه روز را روزه بگیرد، بهشت برای او واجب می‌شود.
- ۴- ... رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: توجه داشته باشید که همان رجب ماه «اصم» خداوند است و آن شهر بزرگی است. و همانا فقط باین جهت «اصم» نامیده شد که بدون شک و تردید هیچ ماهی به لحاظ احترام و برتری نزد خداوند بیای آن نمی‌رسد. و اهل جاهلیت در جاهلیت خود آن را بزرگ می‌دانستند و هنگامی که اسلام آمد، جز بزرگی و برتری، چیزی بر آن افزوده نگشت. توجه داشته باشید که رجب ماه خدا شعبان ماه من و رمضان ماه امت من می‌باشد.

محمد المروزي عن أبيه عن يحيى بن عياش قال حدثنا علي بن عاصم قال حدثنا أبوهارون العبدى عن أبي سعيد الخدرى قال قال رسول الله ﷺ ألا إن رجباً شهر الله الأصم وهو شهر عظيم وإنما سمي الأصم لأنه لا يقاربه شهر من الشهور حرمة وفضلاً عند الله وكان أهل الجاهلية يعظمونه فى جاهليتها فلما جاء الإسلام لم يزد إلا تعظيماً وفضلاً ألا إن رجباً شهر الله و شعبان شهرى ورمضان شهر أمتى ألا فمن صام من رجب يوماً إيماناً واحتساباً استوجب رضوان الله الأكبر وأطفأ صومه فى ذلك اليوم غضب الله وأغلق عنه باباً من أبواب النار ولو أعطى ملء الأرض ذهباً ما كان بأفضل من صومه ولا يستكمل له أجره بشيء من الدنيا دون الحسنات إذا أخلصه الله وله إذا أمسى عشر دعوات مستجابات إن دعا بشيء فى عاجل الدنيا أعطاه الله وإلا ادخر له من الخير أفضل ما دعا به داع من أوليائه وأحبائه وأصفيائه ومن صام من رجب يومين لم يصف الواصفون من أهل السماء والأرض ما له عند الله من الكرامة وكتب له من الأجر مثل أجور عشرة من الصادقين فى عمرهم بالغة أعمارهم ما بلغت ويشفع يوم القيامة فى مثل ما يشفعون فيه ويحشر معهم فى زمرة حتى يدخل الجنة ويكون من رفقاتهم ومن صام من رجب ثلاثة أيام جعل الله بينه وبين النار خندقاً أو حجاباً طوله مسيرة سبعين عاماً ويقول الله عز وجل عند إفطاره لقد وجب حَقك على ووجبت لك محبتى وولايتى أشهدكم يا ملائكتى أنى قد غفرت له ما تقدم من ذنبه وما تأخر ومن صام من رجب أربعة أيام عوفى من البلى كلها من الجنون والجذام والبرص وفتنة الدجال وأجير من عذاب القبر وكتب له مثل أجور أولى الأبواب التوابين الأوابين وأعطى كتابه بيمينه فى أوائل العابدين ومن صام من رجب خمسة أيام كان حقاً على الله أن يرضيه يوم القيامة ويبعث يوم القيامة ووجهه كالقمر ليلة البدر وكتب له عدد رمل عالج حسنات وأدخل الجنة بغير حساب ويقال له

بدانید کسی که یک روز از رجب را بحاضر آسمان و پاداش خداوند روزه بگیرد، مستوجب رضایت بزرگ خداوند گردیده و روزه او در آن روز خشم خداوند را خاموش می‌گرداند و دری از درهای جهنم بر او بسته خواهد شد و اگر زمین بر از طلا شود و آن را در راه خدا خرج کند، برتر از روزه او نخواهد بود و پاداش او با هیچ چیزی از دنیا غیر از حسنات، کامل نمی‌شود و هنگامی که شب فرا رسد، ده دعای مستجاب خواهد داشت. اگر برای موزدی در دنیا دعا کند، خداوند آن را به او عنایت خواهد فرمود و الاً بالآخرین خیری را که دوستان، محبوبان و برگزیدگان او در دعای خود خواسته‌اند، برای او ذخیره می‌فرماید.

و کسی که دو روز از رجب را روزه بگیرد، هیچ‌کسی از اهل آسمان و زمین نمی‌تواند کرامتی را که نزد خداوند دارد، توصیف کند و پاداشی مانند پاداش ده تن از راستگویان که در مدت عمر خود - گرچه بسیار طولانی باشد - دروغی نگفته‌اند، خواهد داشت و در روز قیامت همانند و به مقدار آنان شفاعت نموده و با آنان و در میانشان محشور می‌شود تا وارد بهشت گردد و از دوستان آنان باشد.

و کسی که سه روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند بین او و جهنم خندق یا مانعی به طول رفتن هفتاد سال قرار می‌دهد و خدای عز و جل هنگام افطار او می‌فرماید: همانا و محققاً حق تو بر من واجب شد و محبت و ولایت من برای تو لازم شد. ای فرشتگانم شما را گواه می‌گیرم که همانا و محققاً و قطعاً همه گناهان او را از اول تا آخرین آنها، آمرزیدم.

و کسی که چهار روز از رجب را روزه بگیرد، از تمام بلاها ایمن می‌شود؛ از دیوانگی، جذام، پستی، فتنه دجال و عذاب قبر در امان خواهد بود و مانند پاداشهای عاقلان توبه‌کار و بازگشت‌کننده به خدا برای او می‌نویسند و نامه عملش را در میان دسته اول عبادت‌کنندگان به دست راستش می‌دهند.

و کسی که پنج روز از رجب را روزه بگیرد، به عهده خداوند است که در روز قیامت او را راضی کند و روز قیامت در حالی برانگیخته می‌شود که صورتش مانند ماه شب چهارده است؛ به عدد انبوهی از شن برای او حسنات می‌نویسند و بدون حساب وارد بهشت می‌شود و به او می‌گویند: هرچه آرزو داری از خدا بخواه.

و کسی که شش روز از رجب را روزه بگیرد، در حالی از قبر خود خارج می‌شود که سیمای او نور درخشنده‌ای دارد که از خورشید سفیدتر است. و غیر از این نور، در روز قیامت نوری به او می‌دهند که اهل محشر از آن بهره می‌گیرند. و نیز در روز قیامت در دسته

تمن على ربك ما شئت ومن صام من رجب ستة أيام خرج من قبره ولوجهه نور يتلأأ أشد بياضا من نور الشمس وأعطى سوى ذلك نورا يستضيء به أهل الجمع يوم القيامة وبعث من الأمنين يوم القيامة حتى يمر على الصراط بغير حساب ويعافى من عقوق الوالدين وقطيعة الرحم ومن صام من رجب سبعة أيام فإن لجهنم سبعة أبواب يغلق الله عنه بصوم كل يوم بابا من أبوابها وحرم جسده على النار ومن صام من رجب ثمانية أيام فإن للجنة ثمانية أبواب يفتح الله له بصوم كل يوم بابا من أبوابها وقال له ادخل من أى أبواب الجنان شئت ومن صام من رجب تسعة أيام خرج من قبره وهو ينادى لا إله إلا الله ولا يصرف وجهه دون الجنة وخرج من قبره ولوجهه نور يتلأأ لأهل الجمع حتى يقولوا هذا نبي مصطفى وإن أدنى ما يعطى أن يدخل الجنة بغير حساب ومن صام من رجب عشرة أيام جعل الله له جناحين أخضرين منظومين بالدر والياقوت يطير بهما على الصراط كالبرق الخاطف إلى الجنان ويبدل الله سيئاته حسنات وكتب من المقربين القوامين لله بالقسط وكأنه عبد الله مائة عام صابرا قائما محتسبا ومن صام من رجب أحد عشر يوما لم يواف الله يوم القيامة عبد أفضل منه إلا من صام مثله أو زاد عليه ومن صام من رجب اثني عشر يوما كسى يوم القيامة حلتين خضراوين من سندس وإستبرق ويحبرهما ولو دليت حلة منهما إلى الدنيا لأضاءت ما بين شرقها وغربها ولصارت الدنيا أطيب من ريح المسك ومن صام من رجب ثلاثة عشر يوما وضعت له يوم القيامة مائدة من ياقوت أخضر في ظل العرش قوائمها من در أوسع من الدنيا سبعين مرة عليها صحائف الدر والياقوت في كل صحيفة سبعون ألف لون من الطعام لا يشبه اللون اللون ولا الريح الريح فيأكل منها والناس في شدة شديدة وكرب عظيم ومن صام من رجب أربعة عشر يوما أعطاه الله من الثواب ما لا عين رأت ولا أذن سمعت ولا خطر على قلب بشر من قصور الجنان

امان یافتگان برانگیخته می شود تا جایی که از پل صراط بدون حساب عبور می کند و از نافرمانی و اذیت پدر و مادر و قطع رحم ایمن خواهد بود.

و کسی که هفت روز از رجب را روزه بگیرد، همانا خداوند در مقابل هر روز روزه، دری از درهای هفتگانه جهنم را به روی او می بندد و بدن او را بر آتش حرام می کند.

و کسی که هشت روز از رجب را روزه بگیرد، همانا خداوند در مقابل هر روز روزه، دری از درهای هشتگانه بهشت را برای او باز می نماید. و به او می فرماید: از هر کدام از درهای بهشت که می خواهی وارد شو.

و کسی که نه روز از رجب را روزه بگیرد، در حالی از قبر خارج می شود که صدای خود را به «لا اله الا الله» بلند کرده است و به چیزی جز بهشت رو نمی نماید و سیمای او نور درخشنده ای برای اهل محشر دارد تا جایی که می گویند: این پیامبری برگزیده است. و همانا کمترین چیزی که به او می دهند، ورود بدون حساب به بهشت است.

و کسی که ده روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند دو بال سبز که با مروارید درخشان و بزرگ و یاقوت زیت شده است، به او می دهد که بر سینه آن مثل باد از پل صراط به سوی بهشتها پرواز کند؛ از جمله مغربینی که به عدالت رفتار می کنند، نوشته می شود و گویا او صد سال (و مطابق نسخه دیگر هزار سال) برای خدا صبر نموده و خدا را عبادت کرده است.

و کسی که یازده روز از رجب را روزه بگیرد، در روز قیامت بنده ای نزد خداوند نمی آید که برتر از او باشد، مگر کسی که مثل او یا بیش از او روزه گرفته باشد.

و کسی که دوازده روز از رجب را روزه بگیرد، در روز قیامت دو لباس سبز از «سدر» و «اسنبرق» به او می پوشانند و لباسها را می آراند که اگر یکی از آن لباسها را به دنیا بیاورند، حتماً مابین مشرق و مغرب آن نورافشانی نموده و دنیا خوشتر از بوی مشک خواهد شد.

و کسی که سیزده روز از رجب را روزه بگیرد، در روز قیامت میز غذایی در سایه عرش برای او مهیا خواهد بود که وسعت آن هفتاد برابر دنیا است. و بر روی آن سینی از مرواریدهای بزرگ و یاقوت است که در هر سینی هفتاد هزار نوع غذا وجود دارد که بو و رنگ آنها مانند یکدیگر نیست و در حالی که مردم در سختی شدید و بلای بزرگ به سر می برند، او از آنها بهره مند است.

و کسی که چهارده روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند پاداشی از کاخهای بهشتی که با مرواریدهای بزرگ و یاقوت ساخته شده اند، به او عطا می نماید که چشمی ندیده، گوش

التي بنيت بالدر والياقوت و من صام من رجب خمسة عشر يوماً وقف يوم
القيامة موقف الأمتين فلا يمر به ملك ولا رسول ولا نبي إلا قالوا طوبى لك
أنت آمن مقرب مشرف مغبوط محبوب ساكن للجنان و من صام من رجب
سنة عشر يوماً كان في أوائل من يركب على ذوات من نور تطير بهم في
عرصة الجنان إلى دار الرحمن و من صام من رجب سبعة عشر يوماً وضع
له يوم القيامة على الصراط سبعون ألف مصباح من نور حتى يمر على
الصراط بنور تلك المصابيح إلى الجنان تشيعة الملائكة بالرحب والسلام
و من صام من رجب ثمانية عشر يوماً زاحم إبراهيم في قبته في جنة الخلد
على سرر الدر والياقوت و من صام من رجب تسعة عشر يوماً بنى الله له
قصرًا من لؤلؤ رطب بحذاء قصر آدم وإبراهيم عليهما السلام في جنة عدن فيسلم
عليهما ويسلمان عليه تكريمًا له وإيجابًا لحقه وكتب له بكل يوم يصوم
منها كصيام ألف عام و من صام من رجب عشرين يوماً فكأنما عبد الله
عشرين ألف عام و من صام من رجب أحدًا وعشرين يوماً شفع يوم القيامة
في مثل ربيعة ومضر كلهم من أهل الخطايا والذنوب و من صام من رجب
اثنين وعشرين يوماً نادى مناد من السماء أبشر يا ولي الله من الله بالكرامة
العظيمة ومرافقة الذين أنعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء
والصالحين وحسن أولئك رفيقًا و من صام من رجب ثلاثة وعشرين يوماً
نودي من السماء طوبى لك يا عبدالله نصبت قليلاً ونعمت طويلاً طوبى
لك إذا كشف الغطاء عنك وأفضيت إلى جسيم ثواب ربك الكريم
وجاورت الخليل في دار السلام و من صام من رجب أربعة وعشرين يوماً
فإذا نزل به ملك الموت تراءى له في صورة شاب عليه حلة من ديباج
أخضر على فرس من أفراس الجنان وبيده حرير أخضر ممسك بالمسك
الأذفر بيده قدح من ذهب مملوء من شراب الجنان فسقاه إياه عند خروج
نفسه ويهون به عليه سكرات الموت ثم يأخذ روحه في تلك الحريرة

نشینده و به ذهن بشری نیامده است.

وکسی که پانزده روز از رجب را روزه بگیرد، در روز قیامت در توقفگاه امان یافتگان می ایستد و هیچ فرشته و رسول و پیامبری بر او نمی گذرد، مگر این که می گویند: خوشا بحال تو که امان یافته، مقرب، شریف، سعادت مند و شاد و خرم در بهشتها ساکن خواهی بود.

وکسی که شانزده روز از رجب را روزه بگیرد، جزء اولین کسانی است که سوار بر حقیقتهایی از نور می شوند و در بهشت تا «سرای رحمن» به پرواز در می آیند.

وکسی که هفده روز از رجب را روزه بگیرد، در روز قیامت بر روی پل صراط برای او هفتاد هزار چراغ می گذارند تا با نور این چراغها از روی پل صراط گذشته و به بهشت برسد و فرشتگان با خوش آمدگویی، خیرمقدم و مرحبا گفتن و سلام دادن بر او پس از او می آیند.

وکسی که هیجده روز از رجب را روزه بگیرد، در گنبد ابراهیم علیه السلام در بهشت جاوید بر تختهایی از دُرّ و یاقوت جا را بر او تنگ خواهد نمود.

وکسی که نوزده روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند برای او در بهشت، در مقابل کاخ آدم و ابراهیم علیهما السلام کاخی از مروارید تازه برای او می سازد. او بر آنها سلام می کند، آنان نیز برای بزرگداشت و ادای حقیقتش بر او سلام می کنند. و در مقابل هر روز از روزهایی که روزه می گیرد، روزه هزار سال برای او نوشته می شود.

وکسی که بیست روز از رجب را روزه بگیرد، گویا بیست هزار سال خداوند را عبادت کرده است.

وکسی که بیست و یک روز از رجب را روزه بگیرد، در روز قیامت شفاعت او در مورد خطاکاران و گناهکارانی مانند «ریعه» و «مضر» (که دو طایفه با تعداد افراد زیاد هستند) پذیرفته می شود.

وکسی که بیست و دو روز از رجب را روزه بگیرد، منادی از آسمان ندا می دهد: ای دوست خدا! مژده باد تو را به بزرگداشت زیاد و دوستی با کسانی که خداوند آنها را متعمم نموده است از قبیل پیامبران، راستگویان، شهدا و صالحان. و آنان چه دوستان خوبی هستند!

وکسی که بیست و سه روز از رجب را روزه بگیرد، از آسمان او را ندا می دهند: خوشا به حالت ای بنده خدا! زحمت کمی کشیدی ولی نعمتهای زیادی به دست آوردی. خوشا به حال تو هنگامی که پرده از پیش رویت برداشته شود و به ثواب بزرگ پروردگار کریمت برسی و در «دارالسلام» همسایه ابراهیم خلیل علیه السلام شوی.

فتفوح منها رائحة يستنشقها أهل سبع سماوات فيظل في قبره ريان و يبعث من قبره ريان حتى يرد حوض النبي ﷺ و من صام من رجب خمسة وعشرين يوماً فإنه إذا خرج من قبره تلقاه سبعون ألف ملك كل ملك منهم لواء من در و ياقوت و معهم طرائف الحللى و الحلل فيقولون يا ولى الله النجا إلى ربك فهو من أول الناس دخولاً فى جنات عدن مع المقربين الذين رضى الله عنهم و رضوا عنه ذلك الفوز العظيم و من صام من رجب ستة و عشرين يوماً بنى الله له فى ظل العرش مائة قصر من در و ياقوت على رأس كل قصر خيمة حمراء من حرير الجنان يسكنها ناعما و الناس فى الحساب و من صام من رجب سبعة و عشرين يوماً أوسع الله عليه القبر مسيرة أربعمائة عام و ملأ جميع ذلك مسكاً و عنبراً و من صام من رجب ثمانية و عشرين يوماً جعل الله عز و جل بينه و بين النار تسعة خنادق كل خندق ما بين السماء و الأرض مسيرة خمسمائة عام و من صام من رجب تسعة و عشرين يوماً غفر الله له ولو كان عشارا ولو كانت امرأة فجرت سبعين مرة بعد ما أرادت به وجه الله عز و جل و الخلاص من جهنم لغفر الله لها و من صام من رجب ثلاثين يوماً نادى مناد من السماء يا عبدالله أما ما مضى فقد غفر لك فاستأنف العمل فيما بقى و أعطاه الله عز و جل فى الجنان كلها فى كل جنة أربعون ألف مدينة من ذهب فى كل مدينة أربعون ألف قصر فى كل قصر أربعون ألف ألف بيت فى كل بيت أربعون ألف ألف مائة من ذهب على كل مائة أربعون ألف ألف قصعة فى كل قصعة أربعون ألف ألف لون من الطعام و الشراب لكل طعام و شراب من ذلك لون على حدة و فى كل بيت أربعون ألف ألف سرير من ذهب طول كل سرير ألفا ذراع فى ألفى ذراع على كل سرير جارية من الحور عليها ثلاثمائة ألف ذؤابة من نور تحمل كل ذؤابة منها ألف ألف و صيفة تعلقها بالمسك و العنبر إلى أن يوافقها صائم رجب هذا لمن صام شهر رجب كله.

و کسی که بیست و چهار روز از رجب را روزه بگیرد، فرشته مرگ بصورت جوانی سراغ او می آید که لباس دیبای سبزی پوشیده و بر اسبی از اسبهای بهشتی سوار است؛ در دست او حریر سبزی است که با مشک بسیار خوشبو معطر شده است و نیز جامی طلایی که پر از شراب بهشتی است. هنگام خروج جانش آن را به او می نهند و سختی های مرگ را برای او آسان می نماید. آنگاه روح او را در آن حریر می گذارد که در این حال بویی از آن برمی خیزد که اهل آسمانهای هفتگانه آن را احساس می نمایند. او در قبر خود سیراب مانده و از قبرش نیز سیراب برانگیخته می شود تا زمانی که به حوض پیامبر صلی الله علیه و آله برسد.

و کسی که بیست و پنج روز از رجب را روزه بگیرد، همانا هنگامی که از قبرش خارج شود، هفتاد هزار فرشته به پیشواز او می روند که در دست هر کدام از آن فرشتگان بیرقی از درّ و یاقوت است؛ با خود زیورآلات و لباسهای نیکو و کم نظیر همراه دارند و می گویند: ای دوست خدا! بشتاب بسوی پروردگارت. و او از اولین کسانی است که وارد بهشت سکونت می شود همراه با مقربینی که خدا از آنها راضی شده و آنها نیز از او راضینند. و این سعادت بزرگی است.

و کسی که بیست و شش روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند در سایه عرش صد قصر از درّ و یاقوت می سازد که بر سر هر قصری خیمه ای سرخ از حریر بهشتی است و در حالی که مردم مشغول حساب هستند، او در ناز و نعمت در آن ساکن می شود.

و کسی که بیست و هفت روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند قبر او را به مقدار راه چهارصد سال وسعت می دهد و تمام این مقدار را پر از مشک و عنبر می نماید.

و کسی که بیست و هشت روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند عز و جل بین او و آتش نه خندق می گذارد که فاصله هر خندق به مقدار فاصله آسمان و زمین است؛ به مقدار راه پانصد سال.

و کسی که بیست و نه روز از رجب را روزه بگیرد، خداوند او را می آمرزد؛ گرچه کسی باشد که به دستور ظالم یک دهم اموال مردم را می گرفته یا زنی باشد که هفتاد بار بی عفتی کرده باشد. اگر آن زن با این کار بخواهد خوشنودی خدای عز و جل را بدست آورده و از جهنم رهایی یابد، خداوند حتماً او را می آمرزد.

و کسی که سی روز از رجب را روزه بگیرد، منادی از آسمان ندا می دهد: ای بنده خدا! گذشته هایت آمرزیده شد، در باقیمانده عمر خود عملت را از نو شروع کن. و خداوند در

قيل يا نبي الله فمن عجز عن صيام رجب لضعف أو لعدة كانت به أو امرأة غير طاهرة يصنع ماذا لينال ما وصفت قال يتصدق في كل يوم برغيف على المساكين والذي نفسى بيده إنه إذا تصدق بهذه الصدقة كل يوم ينال ما وصفت وأكثر وإنه لو اجتمع جميع الخلائق كلهم من أهل السموات والأرض على أن يقدروا قدر ثوابه ما بلغوا عشر ما يصيب في الجنان من الفضائل والدرجات.

قيل يا رسول الله فمن لم يقدر على هذه الصدقة يصنع ماذا لينال ما وصفت قال يسبح الله كل يوم من شهر رجب إلى تمام ثلاثين يوماً بهذا التسبيح مائة مرة سبحان الإله الجليل سبحان من لا ينبغي التسبيح إلا له سبحان الأعز الأكرم سبحان من لبس العز وهو له أهل.

٥- أبي رحمه الله قال حدثني سعد بن عبد الله قال حدثني أحمد بن الحسين الصقر عن أبي طاهر محمد بن حمزة بن اليسع عن الحسن بن بكار عن أبي الحسن الرضا عليه السلام قال بعث الله محمداً عليه السلام لثلاث ليال مضين من شهر رجب فصوم ذلك اليوم كصوم سبعين عاماً.

قال سعد بن عبد الله كان مشايخنا يقولون إن ذلك غلط من الكاتب وهو أنه لثلاث ليال بقين من رجب.

تمام بهشتها، در هر بهشتی چهل هزار شهر از طلا به او خواهد داد که در هر شهری چهل هزار قصر، در هر قصر چهل هزار هزار خانه، در هر خانه‌ای چهل هزار هزار سفره، در هر سفره چهل هزار هزار کاسه، در هر کاسه‌ای چهل هزار هزار نوع خوردنی و نوشیدنی وجود دارد که هر کدام از این خوردنیها و نوشیدنیها رنگ جداگانه‌ای دارند. در هر خانه‌ای چهل هزار هزار تخت از طلا وجود دارد که اندازه هر کدام از این تختها دو هزار ذراع^(۴۵) در دو هزار ذراع است و بر هر کدام از این تختها دختری از حورالعین است که هر کدام از آنها سیصد هزار زلف جلو پیشانی از نور دارند که هر کدام از این زلفها را یک هزار دختر خدمتکار خردسال حمل نموده و با مشک و عنبر خوشبو می نمایند تا روزه دار رجب پیش او بیاید. تمام اینها برای کسی است که تمام ماه رجب را روزه بگیرد. عرض کردند: ای پیامبر خدا! کسی که بعلت ضعف یا مرض یا زنی که پاک نباشد و نتواند روزه بگیرد، چه کاری انجام دهد تا به آنچه فرمودی برسد؟ آن حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: برای هر روز قرص نانی صدقه بدهد. قسم به کسی که جانم به دست اوست، همانا اگر هر روز این طور صدقه بدهد، به آنچه گفتم و بیش از آن می رسد. و بدون تردید اگر تمام مخلوقات آسمانها و زمین همگی جمع شوند تا مقدار ثواب این عمل را معین کنند، به یک دهم فضائل و درجاتی که در بهشتها به آن دست می یابد، نمی رسند. عرض کردند: ای رسول خدا! کسی که نتواند این صدقه را بدهد چه کاری انجام بدهد تا به آنچه فرمودی برسد؟ آن حضرت صلی الله علیه و آله فرمودند: با این تسبیح در هر روز صد بار خدا را تسبیح کند تا سی روز تمام شود: «سُبْحَانَ إِلَهِ الْجَلِيلِ سُبْحَانَ مَنْ لَا يُتَبَعُ التَّسْبِيحُ إِلَهِ سُبْحَانَ الْأَعَزِّ الْأَكْرَمِ سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْعِزُّ وَهُوَ لَهُ أَهْلٌ»^(۴۶)

۵... امام رضا علیه السلام فرمودند: خداوند حضرت محمد صلی الله علیه و آله را پس از سه شب که از ماه رجب گذشت (روز سوم رجب) به پیامبری برانگیخت. به همین جهت روزه این روز مانند روزه هفتاد سال است.

سعد بن عبدالله (یکی از راویان این حدیث) می گوید: بزرگان ما می گفتند: در این جا نویسنده روایت اشتباه کرده است. و درستش این است که سه شب باقیمانده از رجب پیامبر صلی الله علیه و آله را به پیامبری برانگیخت (یعنی بیست و هفتم رجب).

ثواب صوم شعبان

١- أبى رحمه الله قال حدثنى سعد بن عبدالله قال حدثنى يعقوب بن يزيد عن الحصين بن المخارق الكوفى ابن جنادة السلولى عن أبى حمزة الشمالى عن أبى جعفر عليه السلام قال من صام شعبان كان له طهورا من كل زلة ووصمة وبادرة فقال أبو حمزة فقلت لأبى جعفر عليه السلام ما الوصمة قال اليمين فى المعصية والنذر فى المعصية قلت فما البادرة قال اليمين عند الغضب والتوبة منها الندم عليها.

٢- حدثنى محمد بن الحسن رضى الله عنه قال حدثنى سعد بن عبدالله قال حدثنى محمد بن عبد الجبار عن أبى الصخر عن إسماعيل بن عبد الخالق قال جرى ذكر شعبان عند أبى عبدالله عليه السلام و صومه قال فقال إن فيه من الفضل كذا وكذا وفيه كذا وكذا حتى أن الرجل ليدخل فى الدم الحرام فيصوم شعبان فينفعه ذلك ويفقر له.

٣- حدثنى محمد بن على ماجيلويه رضى الله عنه عن عمه محمد بن أبى القاسم عن أحمد بن أبى عبدالله عن أبىه عن محمد بن سنان عن المفضل بن عمر عن أبى عبدالله عليه السلام قال صوم شعبان وشهر رمضان شهرين متتابعين توبة من الله عز وجل والله.

٤- أبى رحمه الله قال حدثنى سعد بن عبدالله قال حدثنى على بن سليمان بن داود الزربى قال حدثنى الحسن بن محبوب عن عبدالله بن مرحوم الأزدي قال سمعت أبا عبدالله عليه السلام يقول من صام أول يوم من شعبان وجبت له الجنة بته ومن صام يومين نظر الله إليه فى كل يوم وليلة فى دار الدنيا و دام نظره إليه فى الجنة ومن صام ثلاثة أيام زار الله فى عرشه من جنته فى كل يوم.

٥- حدثنا محمد بن الحسن رضى الله عنه قال حدثنا محمد بن الحسن الصفار عن العباس بن معروف عن على بن مهزيار عن الحسين بن سعيد عن فضالة عن إسماعيل بن أبى زياد عن أبى عبدالله عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم شعبان شهرى ورمضان شهر الله وهو ربيع الفقراء وإنما جعل الله الأضحى لشبع مساكنكم من اللحم فأطعموهم.

ثواب روزه شعبان

۱- ... امام باقر علیه السلام فرمودند: کسی که شعبان را روزه بگیرد، این روزه برای او پاک کننده از هر لغزش، غیب و عار و خشمی خواهد بود. ابو حمزه می گوید به آن حضرت عرض کردم مراد از عیب و عار چیست؟ فرمودند: سوگند برای نافرمانی خدا و نذر برای نافرمانی خدا. پرسیدم منظور از خشم چیست؟ فرمود: سوگند به هنگام غضب. و توبه و پشیمانی از آن است.

۲- ... راوی می گوید نزد امام صادق علیه السلام سخن از شعبان و روزه آن به میان آمد آن حضرت فرمودند: فضیلت روزه آن چنین و چنان است و در آن چه و چه هست؛ تا جایی که ممکن است مردی مرتکب قتل حرام می شود آنگاه شعبان را روزه گیرد و بخاطر این عمل آمرزیده شود.

۳- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: روزه شعبان و ماه رمضان، دو ماه بی در پی توبه‌ای از جانب خدای عز و جل می باشد (توبه‌ای مقبول است) بخدا سوگند.

۴- ... راوی می گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمودند: کسی که اولین روز شعبان را روزه بگیرد، حتماً بهشت برای او لازم خواهد شد. و کسی که دو روز روزه بگیرد، خداوند در هر روز و شب در سرای دنیا به او نگاه می نماید و در بهشت نیز به این نگاه ادامه می دهد. و کسی که سه روز را روزه بگیرد، هر روز خداوند را در عرش بهشتیش زیارت خواهد نمود. (چون خداوند جسم نیست، شاید مراد دیدار خداوند با دیده دل یا دیدار اولیای او باشد)

۵- ... امام صادق علیه السلام نقل می نماید که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: شعبان ماه من و رمضان ماه خدا و آن بهار فتر است. و خداوند عید قربان را فقط برای سیر شدن فتران شما از گوشت قرار داد پس به آنها (گوشت قربانی) بدهید.

٦- أبى رحمه الله قال حدثنى سعد بن عبدالله قال حدثنى أحمد بن محمد بن عيسى قال حدثنا الحسين بن سعيد عن ابن أبى عمير عن سلمة صاحب السابري عن أبى الصباح قال سمعت أبا عبدالله عليه السلام يقول صوم شعبان و شهر رمضان والله توبة من الله.

٧- حدثنا محمد بن الحسن رضى الله عنه قال حدثنا الحسين بن الحسن بن أبان قال حدثنا الحسين بن سعيد عن أخيه الحسن عن زرعة بن محمد عن المفضل بن عمر عن أبى عبدالله عليه السلام قال كان أبى عليه السلام يفصل ما بين شعبان و شهر رمضان بيوم و كان على بن الحسين عليه السلام يصل ما بينهما و يقول صوم شهرين متتابعين توبة من الله.

٨- حدثنى محمد بن على ماجيلويه عن عمه محمد بن أبى القاسم عن أحمد بن أبى عبدالله عن الحسين بن سعيد عن الحسين بن علوان عن عمرو بن خالد عن أبى جعفر عليه السلام قال كان رسول الله صلى الله عليه وآله يصوم شعبان و شهر رمضان يصلهما و ينهى الناس أن يصلوهما و كان يقول هما شهر الله و هما كفارة لما قبلهما و ما بعدهما من الذنوب.

٩- و بهذا الإسناد عن الحسين بن سعيد عن ابن أبى عمير عن حفص بن البختري عن أبى عبدالله عليه السلام قال كن نساء النبى صلى الله عليه وآله إذا كان عليهن صيام آخرن ذلك إلى شعبان كراهية أن يمنعن رسول الله صلى الله عليه وآله حاجته و إذا كان شعبان صمن و صام معهن قال و كان رسول الله صلى الله عليه وآله يقول شعبان شهرى.

١٠- و بهذا الإسناد عن الحسين بن سعيد عن ابن أبى عمير عن عثمان بن عيسى عن سماعة بن مهران قال قلت لأبى عبدالله عليه السلام هل صام أحد من آبائك شعبان فقال خير أبائى رسول الله صلى الله عليه وآله صامه.

١١- و بهذا الإسناد عن الحسين بن سعيد عن عبدالرحمن بن أبى نجران عن يونس بن يعقوب قال سألت أبا عبدالله عليه السلام عن صوم شعبان هل كان أحد من آبائك يصومه فقال خير أبائى رسول الله صلى الله عليه وآله أكثر صيامه فى شعبان.

۶- ... راوی می گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمودند: روزه شعبان و ماه رمضان بخدا سوگند توبه‌ای از جانب خداوند است (توبه‌ای مقبول است).

۷- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: روش پدرم این بود که بین (روزه) شعبان و ماه رمضان یک روز فاصله می انداخت (یک روز روزه نمی گرفت)، ولی امام زین العابدین علیه السلام آنها را به هم وصل می کرد و می فرمود: روزه دو ماه پی در پی توبه‌ای است از جانب خداوند (توبه‌ای پذیرفته شده است).

۸- ... امام باقر علیه السلام فرمودند: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شعبان و ماه رمضان را روزه می گرفت و روزه (این دو ماه) را به یکدیگر وصل می نمودند، ولی مردم را نهی می کرد که این دو را به یکدیگر وصل نمایند و می فرمودند: این دو، دو ماه خداوند هستند و این دو کفاره گناهان قبل و بعد از این دو ماه است.

۹- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: زنان پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم هنگامی که روزه‌ای به عهده آنان بود، آن را تا ماه شعبان به تأخیر می انداختند. زیرا نمی خواستند مانع نیاز رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شوند. و هنگامی که شعبان فرا می رسید آنان روزه می گرفتند. آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم نیز با آنان روزه می گرفت. و نیز رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمودند: شعبان ماه من است.

۱۰- ... راوی می گوید از امام صادق علیه السلام پرسیدم آیا شخصی از پدران شما شعبان را روزه گرفته است؟ فرمود: بهترین پدرانم رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آن را روزه گرفته است.

۱۱- ... راوی می گوید از امام صادق علیه السلام درباره روزه شعبان پرسیدم که آیا کسی از پدران شما آن را روزه گرفته است؟ فرمودند: بیشترین روزه بهترین پدرانم، رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در شعبان بود.

١٢- حدثنا محمد بن إبراهيم قال حدثنا حامد بن شعيب قال حدثنا

شريح بن يونس قال حدثنا وكيع عن سفيان عن زيد بن أسلم قال سئل رسول الله ﷺ عن صوم رجب فقال أين أنتم عن شعبان.

١٣- حدثنا حمزة بن محمد العلوي رضى الله عنه قال حدثنا أبو محمد

عبدالرحمن بن أبي حاتم قال حدثنا يزيد بن سنان البصرى نزيل مصر قال

حدثنا عبدالرحمن بن مهدي قال حدثنا ثابت بن قيس المدني قال أخبرني

أبوسعيد المقبرى قال حدثنا اسامة بن زيد قال كان رسول الله ﷺ يصوم

الأيام حتى يقال لا يفطر و يفطر حتى يقال لا يصوم قلت رأيت يصوم من

شهر ما لا يصوم من شيء من الشهور قال نعم قلت أى شهر قال شعبان هو

شهر يغفل الناس عنه بين رجب ورمضان وهو شهر ترفع فيه الأعمال إلى

رب العالمين فأحب أن يرفع عملى وأنا صائم.

١٤- حدثنا أحمد بن الحسن القطان قال حدثنا عبدالرحمن بن

أبي حاتم قال حدثنا الحجاج بن حمزة قال حدثنا يزيد قال أخبرني صدقة

الدقيقى قال حدثنا ثابت عن أنس قال سئل رسول الله ﷺ أى الصيام

أفضل قال شعبان تعظيما لرمضان.

١٥- حدثنا أحمد بن الحسن قال حدثنا عبدالرحمن قال حدثنا

العباس بن يزيد العبدى قال حدثنا غندر قال حدثنا شعبة عن توبة العنبرى

عن محمد بن إبراهيم عن أبي سلمة عن أم سلمة أن النبي ﷺ لم يكن

يصوم من السنة شهرا تاما إلا شعبان يصل به رمضان.

١٦- حدثنا محمد بن إبراهيم قال حدثنا محمد بن الحسين قال حدثنا

أبو الحسن على بن محمد بن على قال حدثنا الحسن بن محمد المروزى

۱۲- ... از رسول خدا ﷺ دربارهٔ روزهٔ رجب پرسیدند. آن حضرت ﷺ فرمودند: چرا به فکر روزهٔ شعبان نیستند.

۱۳- ... اسامة بن زید می‌گوید: رسول خدا ﷺ آنقدر روزه می‌گرفت که می‌گفتند: همیشه روزه خواهد گرفت و آنقدر روزه نمی‌گرفت که می‌گفتند: دیگر روزه نخواهد گرفت. راوی می‌گوید از اسامة بن زید پرسیدم آیا دیدی رسول خدا ﷺ طوری در ماهی روزه بگیرد که در هیچ ماهی این طور روزه نگیرد؟ گفت: بله. پرسیدم در کدام ماه؟ گفت: شعبان. ماهی که بین رجب و رمضان است و مردم از آن غافلند. ماهی که در آن اعمال بندگان بسوی پروردگار جهانیان بالا می‌رود. و دوست دارم در حالی عمل من بالا رود که روزه باشم.

۱۴- ... راوی می‌گوید: از رسول خدا ﷺ پرسیدند کدامیک از روزه‌ها برترند: فرمودند: شعبان. بجهت بزرگداشت رمضان.

۱۵- ... راوی می‌گوید: پیامبر ﷺ هیچ ماهی را بطور کامل روزه نمی‌گرفت، مگر شعبان که آن را به رمضان وصل می‌نمود.

۱۶- ... ابن عباس می‌گوید: در حالی که اصحاب رسول خدا ﷺ نزد آن حضرت ﷺ دربارهٔ فضایل شعبان سخن می‌گفتند، آن حضرت ﷺ فرمودند: ماه شریفی است و آن ماه من است. حمل‌کنندگان عرش آن را بزرگ داشته و قدر آن را می‌شناسند. و آن ماهی است که ارزاق مؤمنین برای رمضان در آن زیاد می‌شود و بهشتها آراسته می‌گردند. و فقط باین جهت شعبان نامیده شد که ارزاق مؤمنین در آن زیاد می‌شود. و آن ماه عمل است که در آن حسنه هفتاد بار دو چندان گردیده، بدینها ریخته شده، گناهان آمرزیده شده و حسنه قبول می‌شود؛ خدای بزرگ به بندگان خود مباحات می‌نماید، از عرش خود به روزه‌داران و عبادت‌کنندگان نگریسته و بخاطر ایشان به حمل‌کنندگان عرش خود مباحات می‌نماید. در این جا علی بن ابی طالب علیه السلام پناخاسته و عرض کرد: پدر و مادرم فدای تو. ای رسول خدا! مقداری از برتری آن را بیان فرمایید تا رغبت ما به روزه و عبادت آن بیشتر شده

عن أبيه عن يحيى بن عياش عن علي بن عاصم الواسطي قال أخبرني
عطاء بن السائب عن سعيد بن جبير عن ابن عباس قال قال رسول الله ﷺ
وقد تذاكر أصحابه عنده فضائل شعبان قال شهر شريف وهو شهري
وحملة العرش تعظمه وتعرف حقه وهو شهر تزد فيه أرزاق المؤمنين
لرمضان وتزين فيه الجنان وإنما سمي شعبان لأنه تتشعب فيه أرزاق
المؤمنين وهو شهر العمل فيه تضاعف الحسنه سبعين والسيئه محطوطة
والذنب مغفور والحسنه مقبولة والجبار جل جلاله يباهى فيه بعباده
وينظر من عرشه إلى صوامه وقوامه فيباهى بهم حملة عرشه فقام علي بن
أبي طالب عليه السلام وقال بأبي أنت وأمي يا رسول الله صف لنا شيئاً من فضله
لنزداد رغبة في صيامه وقيامه ولنهجد للجليل فيه فقال عليه السلام من صام أول
يوم من شعبان كتب الله له سبعين حسنة الحسنه تعادل عبادة سنة ومن صام
يومين من شعبان حط عنه السيئه الموبقة ومن صام ثلاثة أيام من شعبان
رفع له سبعون درجة في الجنان من در وياقوت ومن صام أربعة أيام من
شعبان وسع عليه في الرزق ومن صام خمسة أيام من شعبان حبيب إلى
العباد ومن صام ستة أيام من شعبان صرف الله عنه سبعين لونا من البلاء
ومن صام سبعة أيام من شعبان عصم من إبليس وجنوده وهمزه وغمزه
ومن صام ثمانية أيام من شعبان لم يخرج من الدنيا حتى يسقى من حياض
القدس ومن صام تسعة أيام من شعبان عطف عليه منكر ونكير عند ما
يسألانه ومن صام من شعبان عشرة أيام وسع الله عليه قبره سبعين ذراعاً
في سبعين ذراعاً ومن صام أحد عشر يوماً من شعبان ضرب على قبره
إحدى عشرة منارة من نور ومن صام اثني عشر يوماً من شعبان زاره في

و برای خدای بزرگ در آن، شب زنده‌داری کنیم. آن حضرت علیه السلام فرمودند:
کسی که روز اول شعبان روزه بگیرد، خداوند برای او هفتاد حسنه می‌نویسد که هر
حسنه‌ای برابر با یکسال عبادت است.

وکسی که دو روز از شعبان را روزه بگیرد، گناه هلاک‌کننده او از می‌ریزد.
وکسی که سه روز از شعبان را روزه بگیرد، هفتاد درجه از درّ و یاقوت در بهشتها برای
او بالا می‌رود.

وکسی که چهار روز از شعبان را روزه بگیرد، روزی او گسترده خواهد شد.
وکسی که پنج روز از شعبان را روزه بگیرد، نزد بندگان خدا محبوب می‌گردد.
وکسی که شش روز از شعبان را روزه بگیرد، خداوند هفتاد نوع بلا را از وی دور
می‌نماید.

وکسی که هفت روز از شعبان را روزه بگیرد، خداوند او را از شیطان، لشکریانش،
وسوسه و اشاره‌اش حفظ می‌نماید.

وکسی که هشت روز از شعبان را روزه بگیرد، تا زمانی که از حوضهای بهشتی ننوشد از
دنیا خارج نخواهد شد.

وکسی که نه روز از شعبان را روزه بگیرد، نکیر و منکر هنگام سؤال از او، با او مهربان
خواهند بود.

وکسی که ده روز از شعبان را روزه بگیرد، خداوند قبر او را به مقدار هفتاد ذراع در
هفتاد ذراع وسعت می‌دهد.

وکسی که یازده روز از شعبان را روزه بگیرد، بر قبر او یازده مناره از نور می‌زنند.
وکسی که دوازده روز از شعبان را روزه بگیرد، تا دمیدن در صور (روز قیامت) هر روز
هفتاد هزار فرشته او را در قبرش زیارت می‌کنند.

وکسی که سیزده روز از شعبان را روزه بگیرد، فرشتگان هفت آسمان برای او استغفار
می‌کنند.

وکسی که چهارده روز از شعبان را روزه بگیرد، به چهارپایان و درندگان حتی ماهیهای
دریا الهام می‌شود که برای او استغفار کنند.

قبره كل يوم سبعون ألف ملك إلى النفخ في الصور و من صام ثلاثة عشر يوما من شعبان استغفرت له ملائكة سبع سماوات و من صام أربعة عشر يوما من شعبان الهمت الدواب و السباع حتى الحيتان في البحور أن يستغفروا له و من صام خمسة عشر يوما من شعبان ناداه رب العزة و عزتي لا أحرقك بالنار و من صام ستة عشر يوما من شعبان أطفئ عني سبعون بحرا من النيران و من صام سبعة عشر يوما من شعبان أغلقت عنه أبواب النيران كلها و من صام ثمانية عشر يوما من شعبان فتحت له أبواب الجنان كلها و من صام تسعة عشر يوما من شعبان أعطى سبعين ألف قصر في الجنان من در و ياقوت و من صام عشرين يوما من شعبان زوج سبعين ألف زوجة من الحور العين و من صام أحدا و عشرين يوما من شعبان رحبت له الملائكة و مسحته بأجنحتها و من صام اثنين و عشرين يوما من شعبان كسى سبعين ألف حلة من سندس و إستبرق و من صام ثلاثة و عشرين يوما من شعبان أتى بدابة من نور عند خروجه من قبره فيركبها طيارا إلى الجنة و من صام أربعة و عشرين يوما من شعبان شفع في سبعين ألفا من أهل التوحيد و من صام خمسة و عشرين يوما من شعبان أعطى براءة من النفاق و من صام ستة و عشرين يوما من شعبان كتب الله له جوازا على الصراط و من صام سبعة و عشرين يوما من شعبان كتب الله له براءة من النار و من صام ثمانية و عشرين يوما من شعبان تهلل وجهه و من صام تسعة و عشرين يوما من شعبان نال رضوان الله عز و جل الأكبر و من صام ثلاثين يوما من شعبان ناداه جبرئيل عليه السلام من قدام العرش يا هذا استأنف العمل عملاً جديداً فقد غفر لك ما مضى و تقدم من ذنوبك و الجليل عز و جل

و کسی که پانزده روز از شعبان را روزه بگیرد، پروردگار عزت، او را ندا می دهد: سوگند به عزتم تو را با آتش نمی سوزانم.

و کسی که شانزده روز از شعبان را روزه بگیرد، هفتاد دریای آتش بروی او خاموش می شود.

و کسی که هفده روز از شعبان را روزه بگیرد، تمامی درهای جهنم بر او بسته خواهد شد.

و کسی که هیجده روز از شعبان را روزه بگیرد، تمامی درهای بهشت بروی او گشوده خواهد شد.

و کسی که نوزده روز از شعبان را روزه بگیرد، هفتاد هزار کاخ از در و یا قوت در بهشتها به او می دهند.

و کسی که بیست روز از شعبان را روزه بگیرد، هفتاد هزار همسر از حورالعین به او می دهند.

و کسی که بیست و یک روز از شعبان را روزه بگیرد، فرشتگان به او خیرمقدم، خوش آمد و مرحبا گفته و بالهای خود را به او می مالند.

و کسی که بیست و دو روز از شعبان را روزه گرفته، هفتاد هزار لباس (بهشتی) از «سندس» و «استبرق» به او می پوشانند.

و کسی که بیست و سه روز از شعبان را روزه بگیرد، هنگام خروج از قبر چهارپایی از نور برای او می آورند که سوار آن شده و به بهشت پرواز نماید.

و کسی که بیست و چهار روز از شعبان را روزه بگیرد، شفاعت او درباره هفتاد هزار یکتا پرست پذیرفته می گردد.

و کسی که بیست و پنج روز از شعبان را روزه بگیرد، بیزاری از نفاق به او می دهند.

و کسی که بیست و شش روز از شعبان را روزه بگیرد، خداوند جواز عبور از بل صراط را برای او می نویسد.

و کسی که بیست و هفت روز از شعبان را روزه بگیرد، خداوند رهایی از آتش برای او می نویسد.

يقول لو كانت ذنوبك عدد نجوم السماء و قطر الأمطار و ورق الأشجار
و عدد الرمل و الثرى و أيام الدنيا لغفرتها لك و ما ذلك على الله بعزیز بعد
صيامك شهر شعبان قال ابن عباس هذا لشهر شعبان.

وکسی که بیست و هشت روز از شعبان را روزه بگیرد، صورتش برق می‌زند و می‌درخشد.

وکسی که بیست و نه روز از شعبان را روزه بگیرد، به رضایت بزرگ خداوند می‌رسد. و کسی که سی روز از شعبان را روزه بگیرد، جبرئیل از جلو عرش او را ندا می‌دهد: ای شخص! اعمال تازہات را از نو شروع کن که گناہان گذشتہ و قبلیت آمرزیدہ شد. و خدای بزرگ و جلیل می‌فرماید: اگر گناہان تو بہ تعداد ستارگان آسمان و قطره‌های باران و برگهای درختان و بہ تعداد شن، شب‌نم و روزهای دنیا باشد، مطمئن باش کہ آن را برای تو آمرزیدم. و این آمرزش بعد از این کہ شعبان را روزه گرفتی برای خداوند بزرگ نیست. ابن عباس می‌گوید: این ثواب ماہ شعبان است.

فضل شهر رمضان و ثواب صيامه

١- أبى رحمه الله قال حدثنا سعد بن عبدالله قال حدثنا أحمد بن محمد بن محمد عن الحسين بن سعيد عن ابن أبى عمير قال حدثنى أحمد بن النضر الخزاز عن عمرو بن شمر عن جابر عن أبى جعفر عليه السلام قال قال يا جابر من دخل عليه شهر رمضان فصام نهاره و قام وردا من ليله و حفظ فرجه و لسانه و غض بصره و كف أذاه خرج من الذنوب كيوم ولدته أمه قال قلت له جعلت فداك ما أحسن هذا من حديث قال ما أشد هذا من شرط.

٢- حدثنا محمد بن الحسن رضى الله عنه قال حدثنا الحسين بن الحسن بن أبان عن الحسين بن سعيد عن الحسين بن علوان عن عمرو بن شمر عن جابر عن أبى جعفر عليه السلام قال قال كان رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا نظر إلى هلال شهر رمضان استقبل القبلة بوجهه ثم قال اللهم أهله علينا بالأمن والإيمان والسلامة والإسلام والعافية المجللة والرزق الواسع و دفع الأسقام و تلاوة القرآن و العون على الصلاة و الصيام اللهم سلمنا لشهر رمضان و سلمه لنا و تسلمه منا حتى ينقضى شهر رمضان و قد غفرت لنا ثم يقبل بوجهه على الناس فيقول يا معاشر المسلمين إذا طلع هلال شهر رمضان غلت مرده الشياطين و فتحت أبواب السماء و أبواب الجنان و أبواب الرحمة و غلقت أبواب النار و استجيب الدعاء و كان لله عند كل فطر عتقاء يعتقهم من النار و نادى مناد كل ليلة هل من سائل هل من مستغفر اللهم أعط كل منفق خلفا و كل ممسك تلفا حتى إذا طلع هلال شوال نودى المؤمنون أن اغدوا إلى جوائزكم فهو يوم الجائزة ثم قال أبو جعفر عليه السلام أما والذي نفسى بيده ما هى بجائزة الدنانير و الدراهم.

٣- حدثنى محمد بن على ماجيلويه رضى الله عنه قال حدثنى محمد بن يحيى العطار عن محمد بن أحمد عن أحمد بن هلال عن أحمد بن محمد بن أبى نصر عن أبان عن زارة عن أبى جعفر عليه السلام أن النبى صلى الله عليه وسلم لما انصرف من عرفات و سار إلى منى دخل المسجد فاجتمع إليه الناس يسألونه عن ليلة القدر فقام

برتری ماه رمضان و ثواب روزه آن

۱-... امام باقر علیه السلام به جابر فرمودند: ای جابر! کسی که به ماه رمضان برسد و روزه آن را روزه گرفته، پاره‌ای از شبش را عبادت کند، فرج و زبان خود را حفظ کرده، چشمش را از حرام بپوشاند و از آزار مردم بپرهیزد، همانند روزی که از مادر متولد شده از گناهان بیرون می‌رود.

جابر می‌گوید گفتم: فدایت گردم؛ چه حدیث خوبی! حضرت فرمودند: و چه شرط سختی!

۲-... امام باقر علیه السلام فرمودند: رسول خدا صلی الله علیه و آله هنگامی که به هلال ماه رمضان می‌نگریستند، رو به قبله نموده و دعا می‌کردند: «اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَ الْإِيمَانِ وَ السَّلَامَةِ وَ الْإِسْلَامِ وَ الْعَافِيَةِ الْمُجَلَّلَةِ وَ الرِّزْقِ الْوَاسِعِ وَ دَفْعِ الْأَسْقَامِ وَ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَ الْعَوْنِ عَلَى الصَّلَاةِ وَ الْقِيَامِ. اللَّهُمَّ سَلِّمْنا لِشَهْرِ رَمَضَانَ وَ سَلِّمْنا لَنَا وَ تَسَلِّمْنا مَنَّا حَتَّى يَنْقَضِيَ شَهْرُ رَمَضَانَ وَ قَدْ غَفَرْتَ لَنَا»^(۴۷). آنگاه رو به مردم نموده و می‌فرمودند: ای مسلمانان! هنگامی که هلال ماه رمضان ظاهر شد، شیطانهای رانده شده زنجیر می‌شوند؛ درهای آسمان، درهای بهشتها و درهای رحمت گشوده می‌شوند؛ درهای جهنم بسته شده، دعا مستجاب شده و به هنگام هر افطار خداوند آزادشدگانی دارد که آنها را از آتش جهنم آزاد می‌کند و هر شب منادی ندا می‌دهد: «آیا سائلی هست؟ آیا استغفار کننده‌ای هست؟ خدایا! به هر خرج کننده‌ای عوض و به هر بخیلی تلف عنایت فرما» و هنگامی که هلال شوال حلول کند، به مؤمنین ندا می‌کنند: بامدادان برای گرفتن جایزه بروید که آن روز، روز جایزه است. آنگاه امام باقر علیه السلام فرمودند: هان سوگند به کسی که جانم به دست اوست، این جایزه درهم و دینار نیست.

۳-... امام باقر علیه السلام فرمودند: همانا هنگامی که پیامبر صلی الله علیه و آله از عرفات بازگشته و رهسپار منی بود، وارد مسجد شد. مردم گرد او جمع شده و درباره لیلۃ القدر از او سؤال کردند. حضرت در آن جا سخنرانی نموده و پس از ثنای الهی فرمودند: هر کدام از شما که درباره شب قدر از من سؤال کنید، آن را از شما پنهان نمی‌کنم.

خطيبا فقال بعد الثناء على الله أما بعد فأيكم سألتموني عن ليلة القدر فلم أطوها عنكم لأنى لم أكن بها عالما اعلموا أيها الناس أنه من ورد عليه شهر رمضان وهو صحيح سوى فصام نهاره وقام وردا من ليله وواظب على صلواته وهاجر إلى جمعته وغدا إلى عيده فقد أدرك ليلة القدر وفاز بجائزة الرب قال فقال أبو عبد الله عليه السلام فاز والله بجوائز ليست كجوائز العباد.

٤- أبي رحمه الله قال حدثني سعد بن عبد الله قال حدثنا أحمد بن محمد بن عيسى عن الحسين بن سعيد عن فضالة عن سيف بن عميرة عن عبد الله بن عبيد الله عن أبي بصير عن أبي جعفر عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لما حضر شهر رمضان وذلك في ثلاث بقين من شعبان قال لبلال ناد في الناس فجمع الناس فصعد المنبر فحمد الله وأثنى عليه ثم قال أيها الناس إن هذا الشهر قد حضركم وهو سيد الشهور ليلة فيه خير من ألف شهر تغلق فيه أبواب النار وتفتح فيه أبواب الجنان فمن أدركه فلم يغفر له فأبعده الله ومن أدرك والديه فلم يغفر له فأبعده الله ومن ذكرت عنده فلم يصل على فلم يغفر له فأبعده الله عز وجل.

٥- وبهذا الإسناد عن الحسين بن سعيد عن الحسين بن علوان عن عمرو بن خالد عن زيد بن علي عن أبيه عن جده عن علي عليه السلام قال لما حضر شهر رمضان قام رسول الله صلى الله عليه وسلم فحمد الله وأثنى عليه ثم قال أيها الناس كفاكم الله عدوكم من الجن وقال «اذْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ» و وعدكم الإجابة ألا وقد وكل الله بكل شيطان مرید سبعة من ملائكته فليس بمحلول حتى ينقضى شهركم هذا ألا وأبواب السماء مفتحة من أول ليلة منه ألا والدعاء فيه مقبول.

٦- وبهذا الإسناد عن الحسين بن سعيد عن ابن أبي عمير عن جميل بن صالح عن محمد بن مروان قال سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول إن لله عز وجل في كل ليلة من

چون همانا من نیز آن را نمی دانم. ای مردم! بدانید همانا هرکسی با صحت و سلامت به ماه رمضان برسد و روزش را روزه گرفته، مقداری از شبش را عبادت کند، مراقب نمازش باشد و به نماز جمعه اش و نماز عید فطر برود، قطعاً شب قدر را درک کرده و به جایزه پروردگار دست یافته است.

راوی می گوید: امام صادق علیه السلام فرمودند: بخدا سوگند به جوایزی رسیده است که مانند جوایز بندگان نیست.

۴- ... امام باقر علیه السلام نقل می نماید که رسول خدا صلی الله علیه و آله هنگامی که ماه رمضان فرارسید، یعنی سه روز که از شعبان باقی بود، به بلال فرمودند: در میان مردم چار بزن. هنگامی که مردم جمع شدند، پیامبر صلی الله علیه و آله بالای منبر رفته و خدا را حمد و ثنا گفته، سپس فرمودند: ای مردم! همانا این ماه فرارسید؛ ماهی که سرور ماههاست. شبی در آن است که از هزار ماه بهتر است. درهای جهنم در آن بسته شده و درهای بهشت در آن گشوده می گردد. کسی که آن را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند آن را از خود دور کند. و کسی که پدر و مادر خود را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از خود دور کند. و کسی که من نزد او ذکر شوم و بر من صلوات نفرستد، خداوند عز و جل او را از خود دور کند.

۵- ... امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: هنگامی که ماه رمضان فرارسید. رسول خدا صلی الله علیه و آله ایستاد و حمد و ثنای الهی را بجا آورد. سپس فرمود: ای مردم! خداوند شما را از شر دشمنان جنیتان حفظ کرد. و فرمود: «بخوانید مرا تا اجابت کنم شما را»^(۴۸) و به شما وعده اجابت داد. آگاه باشید که بر هر شیطان رانده شده هفت فرشته گمارده شده است و تا پایان این ماه آن شیطان رها نشود (و بدین ترتیب آن شیاطین بر شما تسلطی ندارد). آگاه باشید که از اولین شب آن درهای آسمان گشوده می شود. آگاه باشید که دعا در آن مقبول است.

۶- ... راوی می گوید: شنیدم که امام صادق علیه السلام فرمودند: همانا خدای عز و جل در هر شب ماه رمضان آزادشدگان و رهایی یافتگانی از آتش دارد، مگر کسی که با

شهر رمضان عتقاء و طلقاء من النار إلا من أفطر على مسكر فإذا كان آخر ليلة منه أعتق فيها مثل ما أعتق في جميعه.

٧- وحدثني محمد بن موسى بن المتوكل رضى الله عنه قال حدثني عبد الله بن جعفر الحميري قال حدثني أحمد بن محمد بن عيسى قال حدثنا الحسن بن محبوب الزراد قال حدثنا أبو أيوب عن أبي الورد عن أبي جعفر عليه السلام قال خطب رسول الله صلى الله عليه وآله الناس في آخر جمعة من شعبان فحمد الله وأثنى عليه ثم قال أيها الناس قد أظلم شهر فيه ليلة خير من ألف شهر وهو شهر رمضان فرض الله صيامه وجعل قيام ليلة فيه بتطوع صلاة كمن تطوع بصلاة سبعين ليلة فيما سواه من الشهور وجعل لمن تطوع فيه بخصلة من خصال الخير والبر كأجر من أدى فريضة من فرائض الله عز وجل ومن أدى فريضة من فرائض الله كمن أدى سبعين فريضة فيما سواه من الشهور وهو شهر الصبر وإن الصبر ثوابه الجنة وهو شهر المواساة وهو شهر يزيد الله فيه رزق المؤمنين ومن فطر فيه مؤمنا صائما كان له عند الله بذلك عتق رقبة ومغفرة لذنوبه فيما مضى فليل له يا رسول الله ليس كلنا نقدر على أن نفطر صائما فقال إن الله كريم يعطى هذا الثواب من لم يقدر إلا على مذقة من لبن يفطر بها صائما أو شربة من ماء عذب أو تميرات لا يقدر على أكثر من ذلك ومن خفف فيه على مملوك خفف الله عز وجل عليه حسابه وهو شهر أوله رحمة ووسطه مغفرة وآخره إجابة والعتق من النار ولا غنى بكم فيه عن أربع خصال خصلتين ترضون الله بهما وخصلتين لا غنى بكم عنهما أما اللتان ترضون الله بهما فشهادة أن لا إله إلا الله وأنى رسول الله وأما اللتان لا غنى بكم عنهما فتسألون الله فيه حوائجكم والجنة وتسألون الله فيه العافية وتعوذون به من النار.

مست کننده‌ای افطار نماید. و هنگامی که شب آخر فرارسد در آن شب به تعداد همه کسانی که در این ماه آزاد کرده است، آزاد می‌نماید.

۷... امام باقر علیه السلام فرمودند: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در آخرین جمعه شعبان سخنرانی نموده و پس از حمد و تنای خداوند فرمودند: ای مردم! نزدیک است ماهی فرا برسد که در آن شبی است بهتر از هزار ماه و آن ماه، ماه رمضان است. خداوند روزه آن را واجب نموده و عبادت یک شب را با نمازی مستحب مانند عبادت هفتاد شب با نمازی مستحب در سایر ماهها قرار داده است. و پاداش کسی را که در این ماه مبادرت به عمل خیر و نیک مستحبی بنماید، مانند پاداش کسی قرار داده است که واجبی از واجبات خدای عز و جل را بجا آورد. و کسی که واجبی از واجبات خداوند را بجا آورد، مانند کسی است که هفتاد واجب را در سایر ماهها بجا آورد. و آن ماه صبر است. و همانا ثواب صبر بهشت است. و آن ماه مواسات (یاری نمودن) است. و آن ماهی است که خداوند در آن رزق مؤمنین را افزایش می‌دهد. کسی که به مؤمن روزه‌داری در آن افطار بدهد، بخاطر این عمل (پاداش) آزادی یک بنده و آمرزش گناهان گذشته‌اش را خواهد داشت.

عرضه داشتند: ای رسول خدا! همه ما توانایی افطاری دادن به روزه‌دار را نداریم. آن حضرت صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: همانا خداوند کریم است، به کسی هم که جز بر مقداری شیر مخلوط با آن که روزه‌داری با آن افطار کند یا شربت آب گوارایی با چند دانه خرما یا ریز توانایی ندارد و نمی‌تواند بیش از این بدهد، نیز این ثواب را عنایت می‌فرمایند. و کسی که در آن بر بنده خود آسان گیرد، خدای عز و جل نیز در حساب بر او آسان گیرد. و آن شهری است که اولش رحمت و سطرش آمرزش و آخرش اجابت و آزادی از آتش است. و در آن شما از چهار چیزی بی‌نیاز نیستند. دو چیز که خداوند را با آن راضی می‌کنید و دو چیز است که شما به هیچ وجه از آن بی‌نیاز نیستید: دو چیزی که خداوند را با آن راضی می‌کنید، گواهی به این است که هیچ خدایی جز خدای یگانه نیست و همانا من رسول خداوند هستم و دو چیزی که شما به هیچ وجه از آن بی‌نیاز نیستند، این است که حاجتهای خود و بهشت را از خداوند خواسته، از خدا عاقبت (تندرستی) را بخواهید و از جهنم به او پناه ببرید.

٨- أبي رحمه الله قال حدثني سعد بن عبدالله قال حدثني أحمد بن محمد بن عيسى عن الحسين بن سعيد عن فضالة عن سيف بن عميرة عن عبدالله بن عبيدالله عن رجل عن أبي جعفر عليه السلام قال قال رسول الله ﷺ لما حضر شهر رمضان وذلك في ثلاث بقين من شعبان فقال لبلال ناد في الناس فجمع الناس ثم صعد المنبر فحمد الله وأثنى عليه ثم قال أيها الناس إن هذا الشهر قد حضركم وهو سيد الشهور فيه ليلة خير من ألف شهر تغلق فيه أبواب النار وتفتح فيه أبواب الجنان فمن أدركه فلم يغفر له فأبعده الله و من أدرك والديه فلم يغفر له فأبعده الله و من ذكرت عنده فلم يصل على فلم يغفر له فأبعده الله عز وجل.

٩- أبي رحمه الله قال حدثني سعد بن عبدالله قال حدثني إبراهيم بن مهزيار عن أخيه علي عن الحسين بن سعيد عن القاسم بن محمد عن علي بن أبي حمزة عن أبي عبدالله عليه السلام في حديث طويل في آخره إن أبواب السماء تفتح في رمضان وتصفد الشياطين وتقبل أعمال المؤمنين نعم الشهر شهر رمضان كان يسمى على عهد رسول الله ﷺ المرزوق.

١٠- أبي رحمه الله قال حدثنا سعد بن عبدالله قال حدثنا أحمد بن محمد بن عيسى عن الحسين بن سعيد عن محمد بن أبي عمير عن محمد بن الحكم أخى هشام عن عمر بن يزيد عن أبي عبدالله عليه السلام قال إن لله في ليلة من شهر رمضان عتقاء من النار إلا من أظفر على مسكر أو مشاحنا أو صاحب الشاهين قال قلت وأى شيء صاحب الشاهين قال الشطرنج.

١١- وبهذا الإسناد عن الحسين بن سعيد عن ابن أبي عمير عن عمر بن أذينة عن الفضيل وزرارة عن محمد بن مسلم عن حمران أنه سأل أبا جعفر عليه السلام عن قول الله عز وجل «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ» قال نعم هي ليلة القدر وهي من كل سنة في شهر رمضان في العشر الأواخر فلم ينزل القرآن إلا في ليلة القدر قال الله عز وجل «فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ» قال يقدر في ليلة القدر كل شيء يكون في تلك السنة

۸- ... امام باقر علیه السلام نقل می نمایند که رسول خدا صلی الله علیه و آله هنگامی که ماه رمضان فرارسید، یعنی سه روز به ماه رمضان باقی مانده بود، به بلال دستور داد تا در میان مردم جار بزند. هنگامی که مردم جمع شدند، بالای منبر رفته پس از حمد و ثنای خداوند فرمودند: ای مردم! همانا این ماه فرارسید و آن سرورِ ماهها است. در آن شبی است که بهتر از هزار ماه است. درهای جهنم در آن بسته شده و درهایی بهشت گشوده می شود. کسی که آن را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از خود دور کند و کسی که پدر و مادر خویش را درک کند و آمرزیده نشود، خداوند او را از خود دور کند و کسی که من نزد او یاد شوم و بر من صلوات نفرستد، آمرزیده نشود و خدای عز و جل او را از خود دور کند.

۹- ... امام صادق علیه السلام در آخر یک حدیث طولانی فرمودند: درهای آسمان در رمضان باز می شود، شیاطین کُند و زنجیر می شوند و اعمال مؤمنین پذیرفته می شود. ماه رمضان خوب ماهی است و در زمان رسول خدا صلی الله علیه و آله به این ماه مرزوق (ماهی که روزیش را داده اند) می گفتند.

۱۰- ... امام صادق علیه السلام فرمودند: همانا خداوند در شبی از ماه رمضان آزادشدگانی از آتش دارد، مگر کسی که با مست کننده ای افطار کند، کینه توزی کند یا صاحب شطرنج باشد.

۱۱- ... راوی می گوید: از امام باقر علیه السلام پرسیدم شب مبارکی که در آیه «همانا ما آن (قرآن) را در شب مبارکی نازل کردیم»^(۱۶۱) آمده است، چه شبی است؟ آن حضرت علیه السلام فرمودند: این شب، شب قدر است که در هر سال در دهه آخر ماه رمضان قرار دارد. و قرآن نازل نشده، مگر در شب قدر. خدای عز و جل می فرماید «در این شب همه چیز با حکمت الهی مشخص و معین می شود.»^(۱۶۲) در این شب هر خیر و شر، طاعت و معصیت، تولد و مرگ و رزقی از آن شب بمدت یک سال معین و مشخص می شود. و آنچه قرار است در این

إلى مثلها من قابل من خير أو شر أو طاعة أو معصية أو مولود أو أجل أو رزق فما قدر في تلك الليلة وقضى فهو من المحتوم والله فيه المشيئة قال قلت له ليلة القدر خير من ألف شهر أى شىء عنى بها قال العمل الصالح فيها من الصلاة والزكاة وأنواع الخير خير من العمل فى ألف شهر ليس فيها ليلة القدر ولو لا ما يضاعف الله للمؤمنين ما بلغوا ولكن الله عز وجل يضاعف لهم الحسنات.

١٢- حدثنا محمد بن إبراهيم قال حدثنا أحمد بن متويه الجرجاني المذكر قال حدثنا أبو إسحاق إبراهيم بن بلال قال حدثنا أبو محمد قال حدثنا أبو عبد الله محمد بن كرام قال حدثنا أحمد بن عبد الله قال حدثنا سفيان بن عيينة قال حدثنا معاوية بن أبي إسحاق عن سعيد بن جبیر قال سألت ابن عباس ما لمن صام رمضان وعرف حقه قال تهايا ابن جبیر حتى أحدثك بما لم تسمع أذناك ولم يمر على قلبك وفرغ نفسك لما سألتني عنه فما أردته علم الأولين والآخرين قال سعيد بن جبیر فخرجت من عنده فتهيأت له من الغد فبكرت إليه من طلوع الفجر فصليت الفجر ثم ذكرت الحديث فحول وجهه إلى فقال اسمع منى ما أقول سمعت رسول الله ﷺ يقول لو علمتم ما لكم فى رمضان لزدتم الله شكرا إذا كان أول ليلة منه غفر الله لأمتى الذنوب كلها سرها وعلانياتها ورفع لكم ألفى ألف درجة وبنا لكم خمسين مدينة وكتب الله لكم يوم الثانى بكل خطوة تخطونها فى ذلك اليوم عبادة سنة وثواب نبي وكتب لكم صوم سنة وأعطاكم الله يوم الثالث بكل شعرة على أبدانكم قبة فى الفردوس من درة بيضاء فى أعلاها اثنا عشر ألف بيت من النور فى أسفلها اثنا عشر ألف بيت من النور فى كل بيت ألف سرير على كل سرير حوراء يدخل عليكم

شب واقع شود، حتماً اتفاق خواهد افتاد؛ البته خداوند می‌تواند هر چیزی را تغییر دهد. عرض کردم: «شب قدر بهتر از هزار ماه است»^(۵۱) یعنی چه؟ آن حضرت علیه السلام فرمودند: انواع اعمال نیک و خوبیها در این شب بهتر از همین اعمال در هزار ماه است که در آن شب قدر نباشد. و اگر خداوند ثواب مؤمنین را دو چندان می‌نمودند، آنان به چنین ثوابی نمی‌رسیدند و در هر حال خداوند است که حسنات آنان را دو چندان می‌نماید.

۱۲-... سعید بن جبیر می‌گوید از ابن عباس پرسیدم کسی رمضان را روزه بگیرد و حق آن را بشناسد، چه پاداشی دارد؟ او در جواب گفت: آماده شو این جبیر تا چیزی به تو بگویم که گوشه‌نایت آن را نشنیده و بر دلت نگذاشته است. و خود را برای آنچه که از من پرسیدی فارغ ساز که آنچه پرسیدی علم اولین و آخرین است. سعید بن جبیر می‌گوید رفتم و فردا به هنگام طلوع فجر سرعت خودم را به او رسانیده، نماز صبح را خواندم و مطلب را یادآوری کردم. او به من رو کرده و گفت: آنچه را می‌گویم بشنو. از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنیدم که فرمودند: اگر می‌دانستید در رمضان چه پاداشی برای شما نهفته است، بیش از این شکر می‌کردید.

هنگامی که شب اول آن فرارسید، خداوند حتماً گناهان امتم را می‌بخشد؛ همه آنها را؛ آشکار آن و پنهان آن را و دو هزار هزار درجه شما را بالا می‌برد و پنجاه شهر برای شما می‌سازد.

و در روز دوم خداوند در مقابل هرگامی که در آن روز بر می‌دارید، عبادت یکسال و ثواب یک پیامبر و روزه یکسال را برای شما می‌نویسد.

و در روز سوم خداوند در مقابل هر مویی که در بدنهای شماست، گنبدی در بهشت از ذری سفید که در بالای آن دوازده هزار خانه از نور و در پایین آن نیز دوازده هزار خانه از نور است و در هر خانه هزار تخت و بر هر تخت حوریه‌ای است، عطا می‌نماید که در هر روز هزار فرشته که هر فرشته‌ای هدیه‌ای به همراه دارد پیش شما می‌ایند.

كل يوم ألف ملك مع كل ملك هدية و أعطاكم الله يوم الرابع فى جنة الخلد سبعين ألف قصر فى كل قصر سبعون ألف بيت فى كل بيت خمسون ألف سرير على كل سرير حوراء مع كل حوراء ألف وصيفة خمار إحداهن خير من الدنيا و ما فيها و أعطاكم الله يوم الخامس فى جنة المأوى ألف مدينة فى كل مدينة سبعون ألف بيت فى كل بيت سبعون ألف مائدة على كل مائدة سبعون ألف قصعة فى كل قصعة ستون ألف لون من الطعام لا يشبه بعضه بعضا و أعطاكم الله يوم السادس فى دار السلام مائة ألف مدينة فى كل مدينة مائة ألف دار فى كل دار مائة ألف بيت فى كل بيت مائة ألف سرير من ذهب طول كل سرير ألف ذراع على كل سرير زوجة من الحور العين عليها ثلاثون ألف ذؤابة منسوجة بالدر و الياقوت تحمل كل ذؤابة مائة جارية و أعطاكم الله يوم السابع فى جنة النعيم ثواب أربعين ألف شهيد و أربعين ألف صديق و أعطاكم الله يوم الثامن مثل عمل ستين ألف عابد و ستين ألف زاهد و أعطاكم الله يوم التاسع ما يعطى ألف عالم و ألف معتكف و ألف مرابط و أعطاكم الله يوم العاشر قضاء سبعين ألف حاجة و يستغفر لكم الشمس و القمر و النجوم و الدواب و الطير و السباع و كل حجر و مدر و كل رطب و يابس و الحيتان فى البحار و الأوراق على الأشجار و كتب الله لكم يوم أحد عشر ثواب أربع حجرات و أربع عمرات كل حجة مع نبي من الأنبياء و كل عمرة مع صديق أو شهيد و جعل الله لكم يوم اثنى عشر أن يبذل الله سيئاتكم حسنات و يجعل حسناتكم أضعافا و يكتب لكم بكل حسنة ألف ألف حسنة و كتب الله لكم يوم ثلاثة عشر مثل عبادة أهل مكة و المدينة و أعطاكم الله بكل حجر و مدر ما بين مكة و المدينة شفاعة و يوم أربعة عشر فكأنما لقيتم آدم و نوحا و بعدهما

و در روز چهارم خداوند در بهشت جاوید هفتاد هزار قصر به شما عطا می نماید که در هر قصر هفتاد هزار خانه وجود دارد و در هر خانه بنجاه هزار تخت است که بر هر تختی حوریه ای است؛ در مقابل هر حوریه ای هزار دختر بچه خردسال است که لباس آنها بهتر از دنیا و آنچه در آن است، می باشد.

در روز پنجم خداوند در جنّة المأوی (نوعی از بهشت) هزار شهر به شما عطا می کند که در هر شهر هفتاد هزار خانه و در هر خانه ای هفتاد هزار سفره غذا هست. و بر هر سفره هفتاد هزار کاسه است که در هر کاسه ای شصت هزار نوع غذا هست که هیچ کدام از آنها شبیه یکدیگر نیست.

در روز ششم خداوند صد هزار شهر در بهشت به شما عطا می کند که در هر شهری صد هزار خانه و در هر خانه ای صد هزار تخت از طلا هست که درازی هر تخت هزار ذراع است. و بر هر تختی همسری از حورالعین است که سی هزار زلفِ حلویشانی دارد که با درّ و یاقوت بافته شده است که هر زلفی را صد کنیز حمل می کنند.

در روز هفتم خداوند در جنّة النعیم (بهشت نعمت) ثواب چهل هزار شهید و چهل هزار صدّیق را به شما عنایت می فرماید.

در روز هشتم خداوند مانند عمل شصت هزار عابد و شصت هزار زاهد را به شما عطا می نماید.

در روز نهم خداوند آنچه را که به هزار عالم، هزار معتکف و هزار جنگجوی در جبهه عنایت می نماید، به شما نیز عطا می فرماید.

در روز دهم هفتاد هزار حاجت شما را برآورده نموده و خورشید، ماه، ستارگان، چهاربایان، برندگان و هر سنگ و گلی و هر خشک و تری و ماهیهای دریاها و برگهای درختان برای شما استغفار می کنند.

در روز یازدهم ثواب چهار حج و چهار عمره را برای شما می نویسد که هر حجی همراه با پیامبری از پیامبران و هر عمره ای همراه با صدّیق یا شهیدی باشد.

در روز دوازدهم گناهان شما را تبدیل به حسنات نموده و حسنات شما را دو چندان ساخته و در مقابل هر حسنه ای یک هزار هزار حسنه برای شما می نویسد.

إبراهيم وموسى وبعدهما داود وسليمان وكأنما عبدتم الله مع كل نبي مائتي سنة وقضى لكم يوم خمسة عشر كل حاجة من حوائج الدنيا والآخرة وأعطاكم الله ما يعطى أيوب واستجاب الله دعاؤكم واستغفر لكم حملة العرش وأعطاكم الله يوم القيامة أربعين نورا عشرة عن يمينكم وعشرة عن يساركم وعشرة أمامكم وعشرة خلفكم وأعطاكم الله يوم ستة عشر إذا خرجتم من القبر ستين حلة تلبسونها وناقة تركبونها وبعث الله إليكم غمامة تظلكم من حر ذلك اليوم وإذا كان يوم سبعة عشر يقول الله عز وجل إني قد غفرت لهم ولآبائهم ورفعت عنهم شدايد يوم القيامة وإذا كان يوم ثمانية عشر أمر الله تبارك وتعالى جبرئيل وميكائيل وإسرافيل وحملة العرش والكرسى والكروبيين أن يستغفروا لأمة محمد ﷺ إلى السنة القابلة وأعطاكم الله يوم القيامة ثواب البدرين وإذا كان يوم التاسع عشر لم يبق ملك في السماوات والأرض إلا استأذنوا ربهم في زيارة قبوركم كل يوم ومع كل ملك هدية وشراب فإذا تم لكم عشرون يوما بعث الله إليكم سبعين ألف ملك يحفظونكم من كل شيطان رجيم وكتب الله لكم بكل يوم صمتهم صوم مائة سنة وجعل بينكم وبين النار خندقا وأعطاكم ثواب من قرأ التوراة والإنجيل والزبور والفرقان وكتب الله لكم بكل ريشة على جبرئيل ﷺ عبادة سنة وأعطاكم ثواب تسبيح العرش والكرسى وزوجكم بكل آية في القرآن ألف حوراء ويوم أحد وعشرين يوسع الله عليكم القبر ألف فرسخ ويرفع عنكم الظلمة والوحشة ويجعل قبوركم كقبور الشهداء ويجعل وجوهكم كوجه يوسف بن يعقوب ﷺ ويوم اثنين وعشرين يبعث الله إليكم ملك الموت ﷺ كما يبعث إلى الأنبياء ﷺ ويرفع عنكم هول منكر ونكير ويدفع عنكم هم الدنيا وعذاب الآخرة ويوم